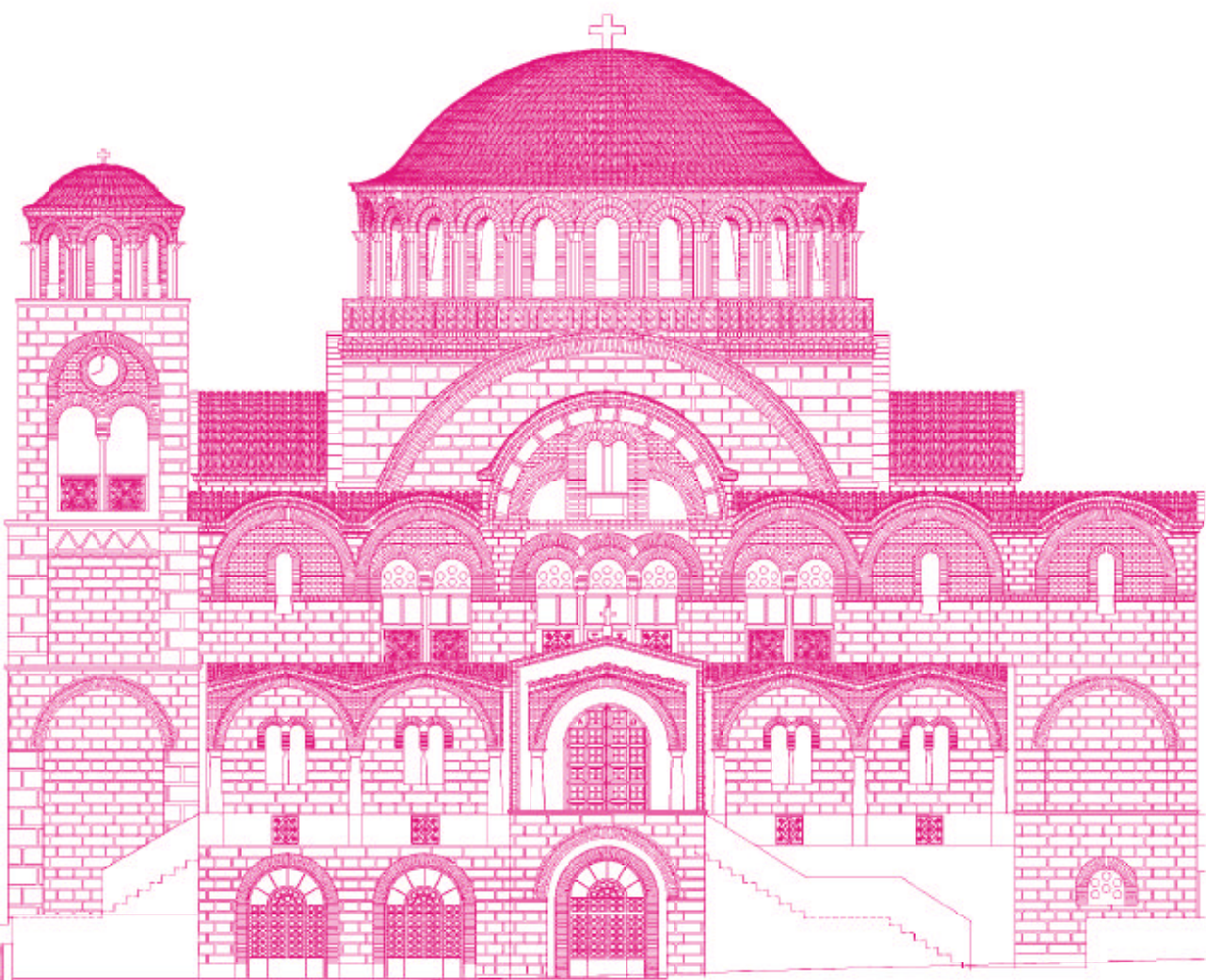

Πλευση

με τον Άγιο Νικόλαο

Περιοδική Έκδοση – Τεύχος 3^ο – Δεκέμβριος 2009

Πλεύση

με τον Άγιο Νικόλαο

Περιοδική Έκδοση – Τεύχος 3ο – Δεκέμβριος 2009

Ιερά Μητρόπολις Μεσογαίας και Λαυρεωτικής Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου Μαρκοπούλου

Χ. Νικολάου και Α. Κουμπή, 19003 Μαρκόπουλο
Τηλέφωνο και φαξ: 2299040040, e-mail: st.nicholas.markopoulo@gmail.com

Εφημέριοι: π. Ιωάννης Ε. Ορφανός
π. Σταύρος Μπόζος

Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Επιτροπή Ανέγερσης: π. Ιωάννης Ε. Ορφανός
Νικόλαος Π. Κολιαβασίλης
Δημήτριος Λάμπου
Κων/νος Πλιάκος
Ηλίας Ράγκος

Επιτροπές: Ερανική Επιτροπή
Φιλόπτωχος Αδελφότητα
Τομέας Νεότητας

Υπεύθυνοι Σύνταξης: Οι εφημέριοι,
το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, και οι
Γ. Κουτσοδιάκος, Χ. Κωσταρέλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Σελ. 3: **Πάλι μαζί** (σημείωμα της σύνταξης)
- Σελ. 4: **Από την υμνολογία του Αγίου Νικολάου**
- Σελ. 6: **Η ανέγερση του Ναού του Αγίου Νικολάου** (μέρος γ': η αρχή της κατασκευής του άνω ναού - οι εθελόντριες των εράνων).
- Σελ. 9: **Αφιέρωμα στο δωδεκαήμερο**
- Σελ. 18: **Τα Μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος**
(Μέρος Γ': Εξορκισμοί - Το ζήτημα της Ονοματοθεσίας).
- Σελ. 21: **Έκδοση της Ακολουθίας του Αγίου Τιμοθέου Επισκόπου Ευρίπου, του και εν Βραυρώνι της Μεσογαίας ασκήσαντος**
- Σελ. 23: **Εκδήλωση στη μνήμη του τοπικού ευεργέτη Νικολάου Α. Σωτηρίου**
(15 Νοεμβρίου 2009)
- Σελ. 25: **Προσκνηματική εκδρομή στο Όρος Σινά και στους Αγίους Τόπους**
(Μικρό χρονικό της εκδρομής - Μέρος Α')
- Σελ. 29: **Δίπτυχα**
Περίοδος Φεβρουαρίου 2009 - Νοεμβρίου 2009

Πάλι μαζί

«Ἔσωσε λαόν, θαυματοργῶν Δεσπότης,
Υγρόν θαλάσσης κύμα χερσώσας πάλαι·
Ἐκὼν δέ τεχθεῖς ἐκ Κόρης, τρίβον βα-
τήν, Πόλου τίθησιν ἡμῖν ὄν κατ'
οὐσίαν, Ἰσὸν τε Πατρί, καί θροτοῖς δο-
ξάζομεν». (Ιαμβικός Κανόνας Χριστου-
γέννων, α΄ ὠδή)

Ἀπεστρέφετό ποτέ, ὁ Ἰορδάνης ποτα-
μός, τῇ μηλωτῇ Ἐλισαιέ, ἀναληφθέντος
Ἥλιου, καί διηρεῖτο τὰ •δατα ἔνθεν καί
ἔνθεν, καί γέγονεν αὐτῶ, ξηρὰ ὁδός ἡ
ὕγρα, εἰς τύπον ἀληθῶς τοῦ Βαπτίσμα-
τος, δι' ο• ἡμεῖς τὴν ῥέουσαν, τοῦ βίου
διαπερῶμεν διάβασιν, Χριστὸς ἐφάνη, ἐν
Ἰορδάνη, ἀγιάσαι τὰ •δατα. (Προεόρτιο
ἀπολυτίκιο Θεοφανεῖων)

Καί νά, πού μετά ἀπό μία διακοπή ἑννέα μηνῶν ἡ ΠΛΕΥΣΗ μας εἶναι καί πάλι μαζί μας, ἀφοῦ ὁ καλὸς μας Ἅγιος Νικόλαος, ἀντὶ τοῦ τεύχους τοῦ καλοκαιριοῦ, ἔδω-
σε χῶρο σέ ἕναν ἄλλον ἅγιο, ὥστε νά τόν γνωρίσουμε καί ὑμνοῦμε καλύτερα: τόν ἅγιο
Τιμόθεο, ἐπίσκοπο Εὐρίπου, τοῦ ὁποῦ τὴν ἔκδοση τοῦ βίου καί τῆς ἀσματικῆς του
ἀκολουθίας ἀνέλαβε ὁ ναὸς μας.

Στοὺς ἑννέα αὐτοὺς μῆνες, ὥστόσο, πολλὰ κυοφορήθηκαν, κι ἄς μὴν ἀποτυπώθηκαν
στό χαρτί: ἰδέες, προτάσεις, ἀλλὰ καί ἔμβρυα, θεῖο καί ἀνθρώπινα! Ἀπὸ τῆς 25 Μαρ-
τίου, ἡμέρα τῆς συλλήψεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ στή μήτρα τῆς Θεοτόκου, ἕως τῆς 25
Δεκεμβρίου, ἡμέρα τῆς κατὰ σάρκα Γέννησής Του, μεσολαβοῦν ἑννέα μῆνες. Ἐννέα
μῆνες σωματικῆς ἐξελιξέως καί ὀλοκληρώσεως τοῦ ἐμβryoῦ Ἰησοῦ ἀλλὰ καί δικῆς μας
προσομνῆς νά δοῦμε τό «νέον θρέφος» σπαργανωμένο στή φάτη τῶν ἀλόγων καί νά
Τό προσκυνήσουμε, ὅπως οἱ ποιμένες καί οἱ Μάγοι. Ἐννέα μῆνες πνευματικῆς προετοι-
μασίας, γιὰ νά γεννήσουμε καί ἐμεῖς πνευματικά τό Χριστό στίς ψυχές μας. Ἐννέα
μῆνες δοκιμασίας τῆς πίστεως μας ἀπὸ τὰ τακτικά καί τὰ ἔκτακτα προβλήματα μας.
Ἐννέα μῆνες πτώσεων ἀλλὰ καί ἐπανορθώσεων.

Μέ τὴν πεποίθηση ὅτι δέν εἶμαστε μόνοι σέ αὐτὴ τὴ διαδικασία τῆς πνευματικῆς
κυοφορίας ἀλλὰ ἔχουμε τόν ἅγιό μας πλοηγό, γιὰ νά μᾶς γλυτώνει ἀπὸ τῆς κακοτυπῆς
τοῦ πολυκύμαντου ταξιδιοῦ τῆς ζωῆς μας, προσκαλοῦμε ὅλους τοὺς ἀγαπητοὺς συνταξι-
διῶτες - συνενορίτες στήν τρίτη μας κρουαζιέρα μέ προορισμό τὴ Βηθλεέμ καί τόν Ἰορ-
δάνη. Προσοδοκοῦμε ἡ Βηθλεέμ νά γίνει τό ἐφαλτήριο τῆς κάθετης ἀπογειώσεώς μας
πρὸς τοὺς ἀγγελικούς θαλάμους τοῦ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ», ὅπως ἔγινε ὁ ἀποξηρα-
μένος βυθὸς τῆς Ἐρυθρᾶς Θάλασσας θαυμαστὴ ὁδὸς σωτηρίας τῶν ἀόπλων Ἰσραηλιτῶν
ἐναντίον τῶν πάνοπλων Αἰγυπτίων. Τό κύμα τῶν παθῶν νά ἡσυχάσει, ἡ ἀλμυρὴ θάλασ-
σα τῆς ἀπιστίας νά τραθηγεῖ, καί νά ἐμφανιστεῖ ἡ «βατὴ τρίβος», ἡ προσβάσιμη ὁδὸς
πού θά μᾶς ὀδηγήσει στό νοητὸ Πόλο, ἐκεῖ πού δείχνει ἡ μαγνητικὴ βελόνα τῆς πυξί-
δας τῆς ψυχῆς μας: τὸ Θρόνο τοῦ Θεοῦ. Γιὰ νά ὑμνοῦμε καί ἐμεῖς, ὅπως οἱ ἄγγελοι,
«ἀκαταπαύστοις στόμασι, ἀσιγήτοις δοξολογίαις» τό Σωτήρα μας.

Υπάρχει, ὅμως, ὁ κίνδυνος τοῦ ἐφησυχασμοῦ σέ αὐτὴν τὴν τρίβο, καί νά γίνουμε
καί ἐμεῖς ξηρές, ἀκαρπες συκῆς τοῦ Εὐαγγελίου, ἢ, ἔστω, μωρὸς παρθένος. Γιὰ αὐτὸ
καί τὸ δεύτερο λιμάνι πού θά πιάσουμε, ὁ Ἰορδάνης, μᾶς ὑπενθυμίζει τό βάπτισμά μας
στό ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος καί τὴν «ρέουσαν διάβασιν», τό πρόσκαιρο, τοῦ βίου μας.
Δηλαδή, τὴ δυναμικὴ τοῦ κατὰ χάριν ἁγιασμοῦ καί τῆς μέ τόν Θεὸ καθομοιωσεώς μας,
σέ ἀντίθεση μέ τὰ «σκύβαλα» τῶν ἐπίγειων φιλοδοξιῶν μας πού ἔρχονται καί παρέρχο-
νται.

Εὐχόμεστε ἡ νοητὴ ἐπιστροφή ἀπὸ τὴ Βηθλεέμ καί τόν Ἰορδάνη, νά γίνει μέ πλού-
σιες πνευματικῆς ἐμπειρίας.

Καλὰ Χριστούγεννα, Καλὰ Θεοφάνεια, Καλὴ ἀνάγνωση!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Στό προηγούμενο τεύχος του ένοριακού μας περιοδικού, στό τμήμα πού είναι αφιερωμένο στόν προστάτη άγιό μας, είχε παρουσιαστεί καί σχολιαστεί •μνος από τήν Άκολουθία του Έσπερινού τής έορτής του. Ό λόγος ήταν νά ξεκινήσουμε νά κατανοούμε ό,τι φαντάζει «άκαταλαβίστικο», καί νά μπολιαστούμε από τή χάρη του ύμνογράφου καί του άγίου ώστε νά συντονιστούμε πνευματικά μαζί τους.

Συνεχίζουμε στό παρόν τεύχος μέ τήν παρουσίαση, μετάφραση καί σχολιασμό ενός πολύ γνωστού •μνου του άγίου μας, του **Κοντακίου** του Όρθρου τής έορτής του, τό όποιο ψάλλεται καί στό μυστήριο του Εύχελαίου λίγο πρίν τό πρώτο άποστολικό ανάγνωσμα.

Τό Κοντάκιο είναι ένα πρωτοχριστιανικό ύμνογραφικό είδος. Λέγεται έτσι είτε από τό σφιχτοτυλιγμένο χαρτί (κοντάς ή κοντάκιον), πού, σύμφωνα μέ τήν παράδοση, έδωσε ή Θεοτόκος στόν **Ρωμανό τον Μελωδό**, καί αυτός, μόλις τό έφαγε, έγραψε τό πρώτο από τά χίλια του **κοντάκια** (*Η παρθένος σήμερα*), είτε από τό ότι περιέχει σε λίγες λέξεις τήν ύπόθεση τής εκάστοτε έορτής ή του χαρακτήρα καί του βίου του άγίου (κοντάς, δηλαδή σύντομος •μνος).¹

2. ΚΕΙΜΕΝΟ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ & ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1. *Έν τοις Μύροις Άγιε, ιερουργός άνεδείχθης*
2. *του Χριστου γάρ Όσιε, το Εύαγγέλιον πληρώσας,*
3. *έθηκας τήν ψυχήν σου υπέρ λαου σου,*
4. *έσωσας τούς άθώους εκ του θανάτου*
5. *διά τουτο ηγγιάσθης,*
6. *ώς μέγας μύστης Θεου τής χάριτος.*

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

1. Στά Μύρα, άγιε, αναδείχθηκες ιερουργός - άρχιερέας,
2. Διότι εσύ, Όσιε, μέ τή ζωή σου έφάρμοσες τό Εύαγγέλιο τής Βασιλείας του Θεού. (Πώς;)
3. Θυσίασες τήν ψυχή καί τή ζωή σου για τό ποιμνίό σου,
4. έσωσες από τήν άδικη θανατική καταδίκη αυτούς πού ήταν άθωοι.
5. Για αυτό καί έγινες άγιος,
6. Διότι (μέ όλα αυτά πού έκανες) άποδείχτηκε ότι υπήρξες καί παραμένεις μεγάλος κοινωνός τής χάριτος του Θεού

2.1 ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

Κάθε άνθρωπος έχει λάβει από τον Θεό κάποια συγκεκριμένα χαρίσματα. Καί, όπως διδάσκει καί ή παραβολή των ταλάντων, καθένας καλείται νά «χτίσει» άπάνω σε αυτά, νά τά αύξήσει προς δόξαν Θεού καί ωφέλεια των αδελφών του.

Η ιερωσύνη είναι καί αυτή ένα χάρισμα. Στην Καινή Διαθήκη, πηγάζει από τή δωρεά του άγίου Πνεύματος, πού έλαβαν οι άπόστολοι τήν ήμέρα τής Πεντηκοστής, εκφράζεται για πρώτη φορά μέ τή χειροτονία των επτά διακόνων, καί συνε-

1 http://www.musipedia.gr/wiki/Ρωμανός_ο_Μελωδός

χίζεται έως τīs ἡμέρες μας μέσα ἀπό τὴν ἀλυσίδα τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς τῶν τοπικῶν ἐπισκόπων, οἱ ὁποῖοι, μέσα στό πέρασμα τῶν αἰῶνων, χειροτόνησαν πολυάριθμους ἱερεῖς καί διακόνους.

Τό νά γίνει κάποιος ἱερέας δέν εἶναι θέμα ἀτομικῆς ἐπιλογῆς ἢ ἀποφοίτησης ἀπό κάποια ἐπαγγελματική Σχολή εἶναι ζήτημα **ἀνάδειξης**, ἀποκάλυψης τοῦ κρυμμένου «ταλάντου» τοῦ Θεοῦ στήν καταλληλότερη στιγμή τόσο γιά τόν χειροτονούμενο ὅσο καί τό ποίμνιό του. Ἡ στιγμή αὐτή εἶναι ἡ κορύφωση μίας προσωπικῆς ἐν κρυπτῶ ἀγωνιστικῆς πνευματικῆς πορείας. Ἐκφράζεται, ἐξάλλου, καί ὡς τό κάλεσμα τοῦ χειροτονούμενου ἐκ μέρους τῆς τοπικῆς ἐκκλησίας νά τὴν ἀναδεχθεῖ, νά τὴν ἀναλάβει πνευματικά, νά γίνει ποιμένας της. Πρόκειται, δηλαδή, γιά τὴν ὠρίμαση μίας προσωπικῆς **κλίσης**, ἡ ὁποία ἀποκαλύπτεται, ἐπιβεβαιώνεται καί ὀλοκληρώνεται ὡς **κλήση** χειροτονίας.

Γιά αὐτό, λοιπόν, καί ὁ ἅγιός μας **ἀνεδειχθη** ἱεροουργός», δηλαδή ἀποκαλύφθηκε σέ αὐτόν τό χάρισμα τοῦ Θεοῦ καί χειροτονήθηκε διάκονος, ἱερέας καί ἀρχιερέας. Εἶχε ἤδη ἐργαστεῖ τīs ἐντολές τοῦ Θεοῦ, εἶχε κάνει τό εὐαγγέλιο ζωῆ του, ἦταν ἤδη ἓνας ἐπίγειος ἄγγελος (νά ἡ ἐρμηνεία «*τοῦ Χριστοῦ γάρ ὅσκιε τό εὐαγγέλιον πληρώσας*»). Θά μπορούσε νά κανηθεῖ, ὅπως καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «*ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δέ ἐν ἐμοὶ Χριστός*».² Ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος, ὅταν ὁ Θεός τό κρίνει, βγαίνει ἀπό τὴν ἀφάνεια, καί γίνεται ὁ λύχνος πού τοποθετεῖται «ἐπί τὴν λυχνίαν», ὥστε νά «*λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ*».³ Γίνεται, δηλαδή, τό φῶς μέσα στό πνευματικό σκοτάδι ὅσων ἀντιλαμβάνονται καί ταπεινά ἀποδέχονται ὅτι μόνοι τους δέν μποροῦν νά γνωρίσουν τόν Θεό, νά σώσουν τὴν ψυχὴ τους, ἀν δέν μεσολαβήσει κάποιος, ὁ ὁποῖος, μέσῳ τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων του ἔχει ἤδη γίνει φίλος τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά οἱ πνευματικοὶ αὐτοὶ ἀγῶνες τοῦ ἐκάστοτε κληρικοῦ - ποιμένα δέν σταματοῦν μέ τὴν χειροτονία του. Ἀντίθετα, πολλαπλασιάζονται καί ἐντείνονται μέ σκοπὸ τὴν πλήρη ἐνεργοποίηση τοῦ ταλάντου τῆς ἱερωσύνης πρὸς ὠφέλεια τοῦ ποιμνίου του καί, μέσῳ αὐτῆς τῆς ὠφέλειας, τὴν σωτηρία τῆς ἴδιας τῆς ψυχῆς του. Διότι τό μοτίβο τοῦ σωστοῦ ποιμένα εἶναι: ἢ ὅλοι σωζόμεστε ἢ καί ἐγὼ χάνομαι μαζί σας.

Γιά αὐτό, λοιπόν καί ὁ ἅγιός μας, ὅπως διδάσκει καὶ ὁ Χριστὸς στό εὐαγγέλιο,⁴ θυσίασε τὴ ζωὴ του γιά τόν λαό του, ἔβαλε δηλαδή τὴν ψυχὴ του ἐνέχυρο προκειμένου νά σώσει ἄλλες ψυχές καί νά τīs παρουσιάσει στὸν Οὐράνιο Θρόνο καθαρῆς ἀπὸ ἁμαρτία, διακινδυνεύοντας, ὡστόσο, τὴν ἰδιά του τὴν σωτηρία (νά ἡ ἐρμηνεία «*ἔθηκας τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ λαοῦ σου*»). Δέν θυσιάστηκε, ὅπως ὁ ἱερομάρτυρας Πολύκαρπος Σμύρνης πού πέθανε μέ βασανιστήρια, ἀλλά, σάν τόν Μωυσῆ, προτί-

Πόρτο Ράφτη. Τα βαρκάκια στη Δράβλια.

² Γαλάτας, 2, 20

³ Ματθαῖον, 5, 15

⁴ *ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ ποιμὴν ὁ καλός τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τήθειν ὑπὲρ τῶν προβάτων*, Ἰωάννην, 10, 11

μησε νά ηγεῖται ἑνός ἀμαρτωλοῦ καί ἀπειθήρχου ποιμνίου καί νά ζεῖ τή βάσανο τῆς καθημερινῆς ἀμφιβολίας τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς του, παρά νά ἀποτραδηχεῖ στόν ἑαυτοῦλη του, γιά νά σωθεῖ μόνος του.

Ἡ λεβεντιά μέ τήν ὁποία ὁ πραγματικός ποιμένας ἀντιμετωπίζει τή σωτηρία τῆς ψυχῆς του καί τοῦ ποιμνίου του ἐκφράζονται καί μέ τό θάρρος πού ἐπιδεικνύει ἀπέναντι στούς κοσμικούς ἄρχοντες. Δέν φοβᾶται μήπως χάσει τήν εὐνοιά τους, δέν κλείνει τά μάτια του στίς ἀδικίες τους. Ἀντίθετα, τούς ἐλέγχει μέ τόλμη ἀποσκοπώντας καί στή δική τους πνευματική διόρθωση καί ψυχική σωτηρία. Ὁ στίχος «ἔσωσας τοὺς ἀθώους ἐκ τοῦ θανάτου», σέ τέτοια περιστατικά ἀναφέρεται. Πιό συγκεκριμένα, ὁ ἅγιός μας ἔσωσε κυριολεκτικά τήν τελευταία στιγμή, ἀρπάζοντας τό σπαθί ἀπό τό χέρι τοῦ δημίου, τρεῖς ἄνδρες πού, κατόπιν δωροδοκίας, εἶχαν συκοφαντηθεῖ στόν ἄρχοντα τῆς πόλης τῶν Μύρων Εὐστάθιο ὡς ὑποκινητές στάσεως. Ἐπίσης, ἐμφανιζόμενος στόν •πνο τοῦ αὐτοκράτορα ἁγίου Κωνσταντίνου, ἔσωσε τρεῖς στρατηλάτες, οἱ ὁποῖοι, ὅπως καί οἱ προηγούμενοι τρεῖς ἀθῶοι, περίμεναν φυλακισμένοι τήν ἐκτέλεση γιά ἀδικήματα πού δέν εἶχαν ποτέ διαπράξει.

Οἱ πνευματικοί ἀγῶνες, ἡ ψυχική λεβεντιά, ἡ τήρηση τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν, τό χάρισμα τῆς ἱερωσύνης, ἡ ἀλτροῦστική διαποιίμανση τῶν λογικῶν προδῶτων εἶναι ὅψεις τοῦ ἴδιου νομίματος: τῆς ἀγιωσύνης καί τῆς θείας χάριτος, πού ἕνας ἄνθρωπος ἀξιῶνεται, ὅταν παραμερίζει τό «ἐγώ» καί ἀναδεικνύει τό «ἐμεῖς». Μέ τήν κοσμική λογική ὁ ἄνθρωπος αὐτός κάνει λάθος. Θά ἔπρεπε νά κοιτάζει τή δουλειά του καί νά μὴν ψάχνει γιά μπελάδες. Μέ τή λογική, ὅμως, τῆς «μωρίας τοῦ Σταυροῦ»⁵ κάνει πολύ καλά. Θυσιάζόμενος ὅπως καί ὁ Χριστός διακρίνεται ἀπό τή μάζα τῆς ἀπρόσωπης ἀγέλης καί γίνεται ἅγιος, δηλαδή ξεχωριστός, ὄχι ἀτομικιστικά ἢ ναρκισσιστικά ἀλλά ἐκκλησιαστικά καί θεϊκά. Καί ὡς ἅγιος γίνεται «μέγας μύστης τῆς χάριτος», δηλαδή τέλειος κοινωνός τοῦ Θεοῦ καί τῶν «ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένων μυστηρίων»⁶ του. Τέτοιος ὑπῆρξε ὁ ἅγιός μας. Τέτοιοι, ἔστω καί ἀπειροελάχιστα, ἄς γίνουμε καί ἐμεῖς.

Ἡ ἀνέγερση τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου

Μέρος γ': ἡ ἀρχή τῆς κατασκευῆς τοῦ ἀνω ναοῦ - οἱ εθελόντριες τῶν ἐράνων

Ὁ τῆ τρίτη συνέχεια τοῦ αφιερώματός μας στην ιστορία τῆς ἀνέγερσης τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, θα αναφερθούμε στα γεγονότα τοῦ τέλους τοῦ 1998, ὁπότε ἀποφασίζεται ἡ καθ' ὑψος ἐπέκταση τοῦ ναοῦ, καί ὡς το τέλος τοῦ 1999, με ιδιαίτερη ἀναφορά στην προσφορά τῶν εθελοντριῶν πού συμμετείχαν στους ἐράνους.

Στις 30 Νοεμβρίου 1998 λαμβάνεται ἀπόφαση γιά τή συνέχιση τῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς τοῦ ναοῦ, ἀπό ὀπλισμένο σκυρόδεμα, στο ἀνω τμήμα, βάσει τοῦ ἐγκεκριμένου σχεδίου. Οἱ ἐργασίες ἀρχίζουν ἀπό τό δάπεδο (οροφή τοῦ ἰσογείου ναοῦ) ὡς ὑψος 2,40 (στη γέννηση τῶν τόξων σε ὅλο το περίγραμμα τοῦ ναοῦ καί στην ἴδια στάθμη). Μετά τήν ἐξέταση τῶν προσφορῶν, ἡ ἐπιτροπή καταλήγει στην προσφορά τοῦ Δημητρίου Πίντζου, πού εἶναι ἡ πιο συμφέρουσα.

Στις 21 Δεκεμβρίου 1998 διορίζεται νέα ἐρατική ἐπιτροπή ἀποπερατώσεως (ἀπό

⁵ Α' Κορινθίους, 1, 23

⁶ Ἐφεσίους, 3, 9

το 1998 και έπειτα, οι ερανικές επιτροπές εκτελούν χρέη επιτροπών ανέγερσης), με τον π. Ιωάννη Ορφανό πρόεδρο (διορισμένο ήδη από τις 28 Ιανουαρίου της ίδιας χρονιάς) και μέλη άλλους δεκατέσσερις λαϊκούς: Νικόλαο Δρίτσα, Δημήτριο Λάμπου, Κων/νο Λαδά, Δημήτριο Δρίτσα, Ευάγγελο Μπισιώτη, Βασίλειο Ορφανό, Διονύσιο Γιαννάκη, Κων/νο Πλιάκο, Δημήτριο Γαρείο, Κων/νο Κασίκη, Χρήστο Μάνο, Θεόδωρο Σοφρώνη, Αναστάσιο Γιαννάκη και Σπυριδίωνα Νικολάκη.

Στις 2 Μαρτίου 1999 προσλαμβάνεται νεωκόρος η κυρία Ελένη Ζαρμπί, η οποία διακονεί τον ναό ως σήμερα.

Στις 27 Μαρτίου της ίδιας χρονιάς διενεργείται ο έ' έρανος υπέρ της ανεγέρσεως και συγκεντρώνεται το ποσό των 3.144.700 δραχ.

Στις 20 Απριλίου 1999 η επιτροπή ανέγερσης αποφασίζει να προχωρήσει στην εξεύρεση και τη διερεύνηση προσφορών για τη συνέχιση των εργασιών του ναού, πέραν του ύψους των 2,40 μέτρων, για τις οποίες απαιτείται ειδικός εργολάβος.

Στις 18 Ιουνίου κατατίθεται η οικονομική μελέτη, υπογεγραμμένη από τον μηχανικό Νικόλαο Γονιωτάκη, και προκειμένου να βρεθεί ανάδοχος του έργου, διεξάγεται, τον επόμενο μήνα, η πρώτη δημοπρασία (28 Ιουλίου 1999). Από τους υποψήφιους εργολάβους δεν έγινε κανείς δεκτός γιατί δεν προσκομίστηκαν τα απαραίτητα, βάσει του άρθρου 4, προσόντα.

Στις 13 Σεπτεμβρίου της ίδιας χρονιάς και μετά από προηγούμενες τέσσερις άκαρπες συνεδριάσεις επί του ίδιου θέματος, αποφασίζεται η ανάθεση «κατασκευής φέροντος οργανισμού δαπέδου και οροφών γυναικωνίτου εξοπλισμένου σκυροδέματος» στον εργολάβο - μηχανικό Στέφανο Παπανικολάου, ο οποίος έδωσε την μεγαλύτερη έκπτωση, πληρώντας ταυτόχρονα τις προδιαγραφές.

Τα έργα της επέκτασης του ναού πάνω από το ύψος των 2,40 μ. ξεκινούν (Εικ. 1).

Επ' ευκαιρία της έναρξης των έργων και του εορτασμού του παρεκκλησίου της Αγίας Αικατερίνης, αποφασίζεται να προσκληθεί η κάρα του Οσίου Δαβίδ του εν Ευβοία και να τεθεί σε τετραήμερο προσκύνημα στο ναό.

Εικ 1. Ανέγερση της επάνω στάθμης του ναού, πέραν του ύψους των 2,40 μ. (25 Νοεμβρίου 1999).

Εικ 2. Η είσοδος της κάρας του Οσίου Δαβίδ στον ναό του Αγίου Νικολάου, στις 24 Νοεμβρίου 1999, από τον π. Κύριλλο, καθηγούμενο της Ιεράς Μονής του Οσίου Δαβίδ στην Εύβοια.

Η υποδοχή της κάρας του Οσίου γίνεται στις 24 Νοεμβρίου 1999, το απόγευμα, στον εσπερινό της εορτής της Αγίας Αικατερίνης (Εικ. 2). Πλήθος κόσμου, κληρικών και λαϊκών, συρρέει στο ναό του Αγίου Νικολάου για να προσκυνήσει την οσία κάρα. Των κληρικών χοροστατεί ο –τότε– σεβασμιώτατος μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Αγαθόνικος.

Εν τω μεταξύ, η οικογένεια Μουσχουντή συνεχίζει το ενδιαφέρον της για την ανέγερση του ναού και, με τη συνέχιση των εργασιών για τον άνω ναό, συνδράμει με την εξόφληση μέρους του σιδηροοπλισμού.

Την ίδια περίοδο, στις 6 Νοεμβρίου 1999, έχει διενεργηθεί ο στίβερνος από τον οποίο συγκεντρώθηκαν 3.478.610 δρχ..

Ο κόσμος ανταποκρίνεται στα καλέσματα της επιτροπής ανέγερσης και προσφέρει χρήματα για το ναό και εκτός εράνων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι επιτροπές διεξαγωγής εράνων αποτελούνται κάθε φορά από εθελόντριες, που με πολλή χαρά προσφέρουν χρόνο και κόπο για να μπορεί να πραγματοποιηθεί ο έρανος. Αξίζει σε αυτό το σημείο να αναφέρουμε τα ονόματά τους, όπως έχουν καταγραφεί στα έγγραφα του ναού.

Οι εθελόντριες των εράνων

Για την διεξαγωγή του στίβερνου (6-11-1999), διορίζεται από τη μητρόπολη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής, στις 29 Σεπτεμβρίου του 1999, ερανική επιτροπή αποτελούμενη από τις κυρίες (με αλφαβητική σειρά):

Ανδρέου Κική, Απίκου Λούλα, Γιαννάκη Δήμητρα, Γιαννάκη Ελένη, Γιαννάκη Όρσα, Γκίνη Ελένη, Γκλιάτη Ελένη, Γκλιάτη Ντίνα, Γκούτσιου Φωτεινή, Δράκου Κική, Δρίτσα Γιώτα, Δρίτσα Σοφία, Ζαρηπή Ελένη, Καράβολα Αικατερίνη, Καραλή Ελένη, Κατσίκη Ελένη, Κατσίκη Κική, Κατσίκη Παναγιώτα, Κλαουδάτου Κική, Κόκκαλη Δήμητρα, Κολιαβασίλη Λέλα, Κόλλια Αγγελική, Κόλλια Κική, Κωσταρέλου Ευδοκία, Λίγκου Ευαγγελία, Μαντάλα Παναγιώτα, Μαντάλα Σιδερή, Μουτάφη Μαρία, Νάσσου Σοφία, Νικολάκη Αρετή, Ορφανού Μάτω, Ορφανού Σοφία, Παναγιώτου Μαρία, Παπαγιαννάκου Ισιδώρα, Παπαγιαννάκου Κατίνα, Παπαγιαννάκου Σοφία, Παπαδημητρίου Μαρία, Παπασωτηρίου Βασιλική, Πετούρη Αικατερίνη, Πίντζου Μαλ., Ράπτη Αθηνά, Σουλιώτη Ελένη, Σουλιώτη Μιράντα, Σπανού Φλώρα, Σπυράκη Ρούλα, Σταύρου Μαρία, Στέκα Βασιλική, Τζούλα Αναστασία.

Οι περισσότερες από τις εθελόντριες αυτές συμμετείχαν και στους πέντε παλαιότερους εράνους της δεύτερης προσπάθειας ανέγερσης του ναού του Αγίου Νικολάου, δηλαδή από το 1992 και μετά. Στους παλαιότερους αυτούς εράνους συμμετείχαν επίσης οι κυρίες (αλφαβητικά):

Αντωνίου Νικολέττα, Γαρείου Σταματίνα, Γιαννάκη Κατίνα, Γιαννάκη Νίτσα, Γιάννη Ελένη, Γκίνη Αγγελική, Δήμου Ελένη, Δήμου Λούλα, Δράκου Ελένη, Δρίτσα Βασιλική, Δρίτσα Κατίνα, Δρίτσα Ν. Κική, Ζαρηπή Αναστασία, Καλαφούτη Μαρία, Κάτσικα Βιβή, Κολιαβασίλη Αναστασία, Κρίσιλια Μαρία, Λάμπου Μαίρη, Μαντάλα Κ. Μαρία, Μαντάλα Θεοδώρα, Μπέη Ευαγγελία, Μπισιώτη Ειρήνη, Μπισιώτη Κατίνα, Μπούκη Κατίνα, Μυλωνά Κατίνα, Ορφανού Γεωργία, Ορφανού Μαρία, Ορφανού Μπίλη, Ορφανού Δημ. Σοφία, Παναγιώτου Νανσικά, Παπαγιαννάκου Σπ. Ισιδώρα, Πετούρη Μαρία, Ράπτη Κατίνα, Σουρμπάτη Κων/να, Στάθη Δήμητρα, Σταύρου Ελένη, Τσάμη Αγγελική, Χασιώτη Αργυρώ, Χασιώτη Τασία, Χατζηδήμα Μίνα.

(Δυστυχώς, δεν έχουν καταγραφεί τα ονόματα των εθελοντριών που συμμετείχαν στον πρώτον έρανο, που διενεργήθηκε στις 2 Νοεμβρίου του 1996, όπως έχει ήδη γραφτεί στο πρώτο μέρος της ιστορίας της ανέγερσης).

Αυτές λοιπόν οι γυναίκες (ελπίζουμε ότι δεν έχουν παραλειφθεί ονόματα) είναι οι κύριοι συντελεστές της επιτυχίας των εράνων, γιατί χωρίς τη συμμετοχή και τη συνεργασία τους οι έρανοι δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν ή θα πραγματοποιούνταν με μικρή επιτυχία.

(Η συνέχεια της ιστορίας της ανέγερσης στο επόμενο τεύχος)

Αφιέρωμα στο δωδεκαήμερο

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δωδεκαήμερο •νομάζεται η εορταστική περίοδος από τις 25 Δεκεμβρίου έως τις 6 Ιανουαρίου, αφαιρουμένης της 5ης Ιανουαρίου, παραμονής της εορτής των Θεοφανείων.

Κατά την περίοδο αυτή εορτάζουμε και μνημονεύουμε, δηλαδή **ξαναζούμε**, τὰ γεγονότα: α) της «κατά σάρκα γεννήσεως», β) «της Περιτομής» και γ) «της Βαπτίσεως» του «Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού», όπως ακριβώς και στις τρεις περιπτώσεις τό Συναξάριο της κάθε ημέρας αναφέρει. Επιπροσθέτως, οι ημέρες που παρεμβάλλονται μεταξύ των τριών αυτών εορτών είναι οι μετέορτες των Χριστουγέννων (από 26-31 Δεκεμβρίου) και οι προεόρτιες της Βαπτίσεως (από 2-5 Ιανουαρίου), τονίζουν, δηλαδή, και επαναλαμβάνουν σε καθημερινή βάση τὰ νοήματα της μεγάλης εορτής που προηγήθηκε ή ακολουθεί.

Ώστε, μέσα σε ένα διάστημα δώδεκα μόλις ημερών βλέπουμε τόν Ιησού: α) νά γεννιέται στό σπήλαιο της Βηθλεέμ, β) νά προσκυνᾶται από ποιμένες και Μάγους, γ) νά περιτέμνεται, όπως όλα τὰ έβραϊκόπουλα, τήν ὄγδοη ημέρα από τή γέννησή Του, δ) νά φεύγει νύχτα γιά τήν Αἴγυπτο, γιά νά σωθεῖ από τό σπαθί τοῦ Ἡρώδη, ε) νά ἐγκαθίσταται, μετά τόν θάνατο τοῦ Ἡρώδη, στήν Ναζαρέτ, στ) νά γίνεται δώδεκα χρονῶν και νά πηγαίνει στήν Ἱερουσαλήμ γιά τό καθιερωμένο ἐτήσιο οἰκογενειακό προσκύνημα στόν ναό τοῦ Σολομώντα, ζ) νά παραμένει ἐκεῖ, νά τόν βρῖσκουν ἡ Παναγία Μητέρα Του μέ τόν Ἰωσήφ και νά ἀκοῦνε από τό στόμα Του ὅτι δέν ἔπρεπε νά Τόν ἀναζητοῦν μέ ἀγωνία, ἀφοῦ βρισκόταν στό σπίτι τοῦ Πατέρα Του, η) νά ἐπιστρέφει μαζί τους στή Ναζαρέτ και νά εἶναι «ὑποτασσόμενος αὐτοῖς»,⁷ μέχρι τὰ τριάντα Του χρόνια, ὅταν ὁ Ἰωσήφ πεθαίνει και ὁ Πρόδρομος βγαίνει νά κηρύξει βάπτισμα μετανοίας στόν Ἰορδάνη, γιά νά Τόν «ἀναγκάσει»⁸ νά βγεῖ από τήν ἀφάνεια, και, τέλος, θ) νά βαπτίζεται και Αὐτός από τόν Πρόδρομο στόν Ἰορδάνη.

7 Λουκάν, 2, 51

8 Γιά τόν «ἐξαναγκασμό» αὐτόν δές Ἰωάν, 1, 29-34: «Τῇ ἐπιταίριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τόν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν και λέγει ἴδε ὁ ἀμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τήν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. ὁ•τός ἐστι περὶ ὁ• ἐγὼ εἶπον •πίσω μου ἔρχεται ἀνήρ ὃς ἐμπροσθέν μου γέγονεν, ὃτι πρῶτός μου ἦν. καὶ γὰρ οὐκ ἤδεν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. και ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέσμαι τό Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περισσεράν ἐξ οὐρανοῦ, και ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. καὶ γὰρ οὐκ ἤδεν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πῆμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκείνός μου εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδης τό Πνεῦμα καταβαῖνον και μένον ἐπ' αὐτόν, ὁ τός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. καὶ γὰρ ἐώρακα και μεμαρτύρηκα ὅτι ὁ•τός ἐστιν ὁ υἱός τοῦ Θεοῦ».

Πολλά, λοιπόν, τά γεγονότα και πολύ συμπυκνωμένος ο χρόνος τῶν δώδεκα ἡμερῶν, προκειμένου νά τά κατανοήσουμε και νά τά βιώσουμε χριστιανικά και ἐκκλησιαστικά, δηλαδή, νά συν - γεννηθοῦμε, νά συν - περιτηθοῦμε και νά συν - βαπτισθοῦμε μέ τόν Κύριό μας. Ἴσως, ὡστόσο, νά ἀποτελεῖ παρηγοριά τό γεγονός ὅτι στήν ἀρχαία Ἐκκλησία (ἕως περίπου τά τέλη τοῦ 4ου αἰῶνα) ἐορτάζονταν ὅλες μαζί σέ μία μόλις ἡμέρα, τήν 6η Ἰανουαρίου, ὡς τά *Θεῖα Ἐπιφάνεια*. Ἀπό τήν ἄλλη, ἡ ἐτήσια ἀνακύκληση αὐτῶν τῶν γεγονότων προσφέρει σέ ὅσους συμμετέχουν *καρδιά και ὄχι χεῖλαι* στόν ἐορτασμό τους τή δυνατότητα τῆς σταδιακῆς ἐμβαθύνσεως στήν ἀποκάλυψη τῶν ἀπαρχῶν τοῦ κεκρυμμένου μυστηρίου τῆς Θεῖας Οἰκονομίας. Ὅ,τι ἀκολουθεῖ εἶναι μία προσπάθεια ὑποδοήθησης και προετοιμασίας ὄλων γιά αὐτό μέσφ παρουσίας και σχολιασμοῦ ἐπικαιρῶν •μων γιά καθεμία ἀπό τίς τρεῖς ἐορτές ξεχωριστά.

2. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ξεκινοῦμε μέ τό δοξαστικό τῆς ἀκολουθίας τῆς Ἐνάτης Μεγάλης Βασιλικῆς Ὁρας, ἡ ὁποία, ὅπως και οἱ ὑπόλοιπες τρεῖς, συνήθως, τελοῦνται τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων, ἀμέσως μετά τόν Ὁρθρο τῆς 24ης Δεκεμβρίου και πρῖν τόν Ἐσπερινό τῶν Χριστουγέννων - Θεῖα Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

2.1 Κείμενο, Μετάφραση, Σύντομη Ἑρμηνεία

1. <i>Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου, ὁ δρακί τήν πᾶσαν ἔχων κτίσιν.</i>	1. Σήμερα γεννιέται ἀπό Παρθένο, αὐτός πού μέ τή χούφτα Του συγκρατεῖ ὅλη τήν κτίση.
2. <i>Ράκει καθάπερ βροτός σπαργανοῦται, ὁ τῆ οὐσία ἀναφής.</i>	2. Ὅπως κάθε νεογέννητος θνητός, σπαργανώνεται μέ κουρέλια. <i>Ποιός;</i> Αὐτός, τοῦ ὁποίου ἡ οὐσία εἶναι ἀδύνατο νά ψηλαφηθεῖ και κατανοηθεῖ.
3. <i>Θεός ἐν φάτῃ ἀνακλίνεται, ὁ στερεώσας τοὺς οὐρανοὺς πάλαι κατ' ἀρχάς</i>	3. Αὐτός πού γεννήθηκε και ὡς ἄνθρωπος ἀλλά παραμένει και Θεός, ξαπλώνεται σέ μία ταῖστρα ζῶων. <i>Ποιός;</i> Αὐτός, πού στήν ἀρχή τῆς δημιουργίας ἐφτιαξε τοὺς οὐρανοὺς.
4. <i>Ἐκ μαζῶν γάλα τρέφεται, ὁ ἐν τῇ ἐρήμῳ Μάννα •μβρίσας τῷ Λαῶ.</i>	4. Τρέφεται μέ γάλα ἀπό τά στήθη τῆς Παρθένου. <i>Ποιός;</i> Αὐτός, πού στήν ἐρημοῦ ἔστειλε σά βροχή τό μάννα, γιά νά θρέψει τόν Ἰσραηλιτικό λαό.
5. <i>Μάγους προσκαλεῖται, ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας.</i>	5. Προσκαλεῖ στό γεγονός τῆς κατά σάρκα γέννησῆς Του σοφοὺς ἀπό ἄλλα ἔθνη και θρησκείες, Πέρσες ἀστρονόμους πυρολάτρες. <i>Ποιός;</i> Αὐτός πού εἶναι ὁ Γαμπρός τῆς Ἐκκλησίας πού συμπεριλαμβάνει ὄχι μόνο Ἰουδαίους ἀλλά και ὅλες τίς φυλές τῆς γῆς.
6. <i>Δῶρα τούτων αἶρει, ὁ Υἱός τῆς Παρθένου.</i>	6. Δέχεται τά δῶρα τους, δηλαδή, δέχεται τό περίσσευμα τῆς καρδιάς τους. <i>Ποιός;</i>

Αυτός, πού είναι Γιός γυναίκας πού είναι Παρθένα και πού Τόν συνέλαβε μέ τήν επέλευση τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

7. Προσκυνοῦμέν σου τήν Γένναν Χριστέ. 7. Προσκυνοῦμε και ἐμεῖς, ὅπως οἱ Ποιμένες και οἱ Μάγοι, τήν κατά σάρκα Γέννησή Σου, Χριστέ.
8. Δειξον ἡμῖν καί τά θειά σου Θεοφάνεια. 8. Κάνε μας ἄξιους νά Σέ δοῦμε νά βαπτίζεσαι και νά φανερώσεις τό μυστήριο τῆς ἁγίας Τριάδος.

2.2 Σχόλια

Ἄν θέλουμε νά ἐορτάσουμε πνευματικά τό ἅγιο Δωδεκαήμερο, •φείλουμε νά βάλουμε καλή ἀρχή, και, πρῶτα - πρῶτα, νά συν - γεννηθοῦμε μέ τόν νήπιο Ἰησοῦ Χριστό, δηλαδή, νά κατανοήσουμε ἐμπειρικά, ὄχι φιλοσοφικά ἢ θεωρητικά, τήν «κατά σάρκα γέννησιν» του.

Στό Σύμβολο τῆς Πίστεως ὁμολογοῦμε ὅτι, ἐκτός τῶν ἄλλων, πιστεύουμε «*Καί εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ τόν Μονογενῆ, τόν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρό πάντων τῶν αἰώνων*».

Τό «*πρό πάντων τῶν αἰώνων*» σημαίνει ὅτι ὁ Ἰησοῦς γεννιέται ἀπό τόν Πατέρα Του πρῖν τήν κατασκευή τοῦ Σύμπαντος και τή δημιουργία τοῦ Χρόνου. Καί γεννιέται μέ τρόπο, πού γιά τήν ἀνθρώπινη διάνοια, δέν εἶναι κατανοητός. Αὐτός λοιπόν ὁ «*τῆ οὐσία ἀναφῆς*» Θεός, ὅπως ἀναφέρει και ὁ •μνος πού ἀναλύουμε, γεννιέται και ὡς ἄνθρωπος. Πότε; ὄχι μόνο πρῖν 2009 χρόνια, ἀλλά και κάθε Χριστοῦγεννα. Στό πρόσωπό του, ὡς Θεός και ἄνθρωπος, συμπυκνώνει ὅλη τήν Ἱστορία, τό χθές, τό σήμερα, τό αὔριο, ἀλλά και τά ἐκτός τῆς Ἱστορίας, τό προαιώνιο, τό ἐπέκεινα, τό παντοτινό.

Τελώντας τήν ἀνάμνηση τῆς κατά σάρκα γέννησής Του, ἀναδιώνουμε τό ἱστορικό γεγονός, και παίρουμε και ἐμεῖς θέση δίπλα στούς ἐκπροσώπους τοῦ ἀνθρώπινου γένους, τήν Παναγία, τόν Ἰωσήφ, τούς ποιμένες, και τούς Μάγους: «*Τήν Ἐδέμ Βηθλεέμ ἦνοιξε, δεῦτε ἴδωμεν... πρὸς [τό Σπήλαιον] ἐπειθῶμεν, ὁ ἐτέχθη, Παιδίον νέον, ὁ πρό αἰώνων Θεός*».⁹

Θαυμάζουμε τήν ταπεινώση τοῦ Θεοῦ μας, τήν ἀρχοντιά Του. Παίρνει τή θνητή σάρκα μας και γίνεται κάτι πού πρῖν δέν ἦταν, γιά νά μᾶς νιώσει και νά μᾶς σώσει.¹⁰ Αὐτός πού μέσα στή χούφτα Του συγκρατεῖ ὅλο τό Σύμπαν, συγκρατήθηκε γιά ἐννιά μῆνες μέσα στήν κοιλιά τῆς Παναγίας. Καί τώρα πού γεννιέται και ὡς ἄνθρωπος κρατιέται στήν ἀγκαλιά της, καταδέχεται, δηλαδή, και βαστάζεται ὁ Κτίστης ἀπό τό κτίσμα. Ἀλλά δέ σταματᾶ ἐδῶ ἡ ἄκρα και ἀσύγκριτη ταπεινώσή Του. Ἄντί νά γεννηθεῖ ἀπό κάποια ἐπιφανῆ μητέρα, σέ πλουσιόσπιτο, μέ ὑπηρετές, πολυτέλειες και ἀνέσεις, διαλέγει νά τυλιχτεῖ μέ κουρέλια – τά κουρέλια τῆς πεομένης φύσης μας, νά ξαπλωθεῖ σέ μία ταῖστρα ζῶων – σύμβολο τῆς ἀποκτηνωμένης ἀπό τήν ἁμαρτία ἀνθρωπότητας,¹¹ και νά θηλάσει γάλα, γιά νά τραφεῖ και νά αὔξηθεῖ σωματικά, Αὐτός πού ἐθρεψε μέ ἀγγελικὴ τροφή τόν Ἰσραηλιτικό λαό στήν ἐρη-

9 Οἶκος Ὁρθρου Χριστογεννῶν

10 «*καί ὁ οὐκ ἦν προσέλαβεν, ἄνθρωπος γενόμενος διὰ φιλανθρωπίας*», ἀ' Στιχηρό Ἑσπερινοῦ Χριστογεννῶν

11 ὅτι ἐξεκαύθη ἡ καρδιά μου και οἱ νεφροί μου ἠλλοιώθησαν, και ἐγὼ ἐξουθενωμένος και οὐκ ἔργων κτηνώδης ἐγενόμην παρά σοί, Ψαλμός 72ος, 22-23

μο.¹²

Ἄλλά, ὅπως λέει καί ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης, «εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καί οἱ ἴδιοι αὐτόν οὐ παρέλαβον»,¹³ δηλαδή, ἦλθε στή γῆ ὡς Ἰσραηλίτης, τήρησε τόν Μωσαϊκό νόμο μέ τήν περιτομή, τήν ἐτήσια προσκύνηση στό Ναό τοῦ Σολομώντα κλπ, ἀλλά οἱ συμπατριῶτες του δέν τόν ἀποδέχθηκαν, γιατί τόν ἤθελαν ὡς κοσμικό βασιλέα τῆς δύναμης, καί ὄχι ὡς ταπεινό βασιλέα τῆς δόξης τῆς σταυρικής αὐτοθυσίας. Γιὰ αὐτό καί ὁ Ἰδιος ἀπό τή στιγμή τῆς γέννησής Του δείχνει τήν εὐρύτητα τοῦ θεϊκοῦ Του προσανατολισμοῦ. Προσκαλεῖ στό μυστήριο τῆς κενώσεώς Του μέσω ἐνός «ἀσνήθου, νέου ἀστέρος, ἀρτιφαοῦς»¹⁴ ἀλλοεθνεῖς καί ἀλλόθρησκους Πέρες ἀστρονόμους καί τούς ἀποδέχεται ὡς αὐτόπτες μάρτυρες. Δέν τούς ἀνέχεται, τούς ἀναδέχεται καί τούς ἀποδέχεται. Γιὰ αὐτό καί «αἶρει», δηλαδή, ὑψώνει καί τιμᾷ τὰ δῶρα τους. Ὅπως ὁ Ἰ-

διος θά ὑψωθεῖ στό Σταυρό τριαντατρία χρόνια μετά, γιά νά τραβήξει τόν κόσμο κοντά Του,¹⁵ ἔτσι ὑψώνει, ἀναφέρει στόν Πατέρα Του, καθαγιάζει τό χρυσό, τό λιβάνι καί τή σμύρνα τῶν Μάγων, γιά νά τούς ἀλλοιώσει καί νά τούς κάνει δικούς Του.

Γιά αὐτό καί ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, πού εἴμαστε «ὁ νέος Ἰσραήλ, ἡ ἐξ ἐθνῶν Ἐκκλησία»,¹⁶ προσκυνοῦμε τήν κατά σάρκα γέννηση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἀπαρχή τῆς σωτηρίας μας, ἀρχή τοῦ τέλους τῆς καταπάτησης τοῦ θανάτου καί τῆς κατανίκησης τῶν κοσμοκρατόρων «τοῦ σκοτίου τοῦ αἰῶνος τούτου».¹⁷ Δέν προσκυνοῦμε τυπικά, μέ μία βαριεστημένη ἀπόκλιση καί ἕναν ψυχρό ἀσπασμό τῆς εἰκόνας τῆς γεννήσεως. Προσκυνοῦμε οὐσιαστικά, μέ τήν **εὐγνωμοσύνη** τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ πού θεραπεύθηκε θαυματουργικά, μέ τή **συντριβή** τῆς μετανοημένης ἀμαρτωλῆς πού ἔπλυνε τὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ μέ μύρο καί δάκρυα, μέ τό **ἐλπιδοφόρο ἀδιέξοδο** τῆς Χαναναίας πού ζητᾷ σάν σκυλάκι τή θεραπεία τῆς κόρης της. Καί ἐπειγόμαστε νά δοῦμε καί τήν φανέρωση τῆς ἁγίας Τριάδος στήν ἀνάμνηση τῆς Βαπτίσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὅχι ἀπό περιέργεια ἀλλά ἀπό ζῆλο ἁγιασμοῦ. Πρίν, ὅμως, τή Βάπτισι προηγεῖται ἡ περιτομή.

12 καί ἔβρεξεν αὐτοῖς **μάννα φαγεῖν καί ἄρτον οὐρανοῦ** ἔδωκεν αὐτοῖς· **ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος**, ἐπισημασθέν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πληρομηνίαν. Ψαλμός 77ος, 24-25

13 Ἰωάν., 1, 11

14 Ὁρθότος Χριστουγέννων, α' Κανόνας, θ' ὡδή

15 *κἀγὼ ἐάν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτόν*, Ἰωάν., 12, 32

16 Ἐσπερινός Κυριακῆς Βαΐων, γ' στιχηρό

17 Ἐφεισίους, 6, 12

3. ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Σχετικά με την έορτή αυτή θα παρουσιαστεί και θα αναλυθεί τό απολυτικό της, ο •μνος, δηλαδή, πού ψάλλεται στο τέλος του Έσπερινού και στην άρχή του Όρθρου.

3.1 Κείμενο, Μετάφραση, Σύντομη Έρμηνεία

1. Μορφήν αναλλοιώτως άνθρω-
πίνην προσέλαβες, Θεός ών
κατ' ουσίαν, πολυεύσπλαγγνε
Κύριε	1. Πολυεύσπλαγγνε Κύριε, χωρίς νά άλλοιω-
θεις κατά τή θεϊκή σου ουσία, έγινης, έπι-
πλέον, και άνθρωπος, παραμένοντας και
Θεός.
2. και Νόμον έκπληρωών, περιτο-
μήν, θελήσει καταδέχη σαρκι-
κήν,	2. Και για νά εφαρμόσεις τόν Μωσαϊκό Νό-
μο, μέ τή θέλησή Σου καταδέχτηκες νά πε-
ριτηθεις σαρκικά.
3. όπως παύσης τά σκιώδη,	3. Για ποιό λόγο; Για νά σταματήσεις τήν
ισχύ των νομικών συμβόλων πού σάν
σκιές...
4. και περιέλης τό κάλυμμα των
παθών ήμων	4. ... μάς έκρυβαν τήν αγάπη Σου για έμας
και νά αποκαλύψεις τή ρίζα των παθών
μας πού μάς απομακρύνουν από έσένα
5. Δόξα τή αγαθότητι τή σή,	5. Δοξάζουμε τήν έκπληκτική σου αγάπη για
έμας
6. δόξα τή εύσπλαγγνία σου,	6. Δοξάζουμε τήν εύσπλαγγνία σου
7. δόξα τή άνεκφράστω Λόγε συ-
γκαταβάσει σου	7. Δοξάζουμε, Υιέ και Λόγε του Θεου, τήν
άνειπωτη για τή σωτηρία μας συγκατάβα-
σή Σου

3.2 Σχόλια¹⁸

Μέ τήν περιτομή Του ο Χριστός κάνει τρία πράγματα: α) άποδεικνύει τήν Σάρ-
κωσή Του, ότι δηλαδή, γεννήθηκε και ως άνθρωπος πραγματικά - όχι κατά φαντα-
σία, β) εφαρμόζει τόν νόμο πού ο Ίδιος έδωσε στον γενάρχη Άβραάμ, όταν του
ύποσχέθηκε ότι ο τότε άτεκνος θα γίνει πατέρας πλήθους εθνών,¹⁹ γ) λαμβάνει τό
όνομα Ίησους, δηλαδή Σωτήρας, αποκτώντας ανθρώπινη ταυτότητα, και ταυτόχρο-
να προσδίδοντας της πανανθρώπινες, παγκόσμιες διαστάσεις και ύπεριστορική,

18 Μεγάλο μέρος των σχολίων έχει άντληθεί από τήν ιστοσελίδα:

http://www.saintjohnthebaptist.org/articles/ON_THE_CIRCUMCISION_OF_OUR_LORD_JESUS_CHRIST.htm

19 Ώφθη Κύριος τω Άβρααμ, και ειπεν αυτω. Εγώ ειμι ο Θεός σου, ευαρέσει εναντίον έμου και γίνου άμε-
μπτος. Και θήσομαι τήν διαθήκην μου ανά μέσον έμου, και ανά μέσον σου, και πληθυνώ σε σφόδρα και έση
πατήρ πλήθους εθνών. Και ου κληθήσεται τό όνομά σου Άβρααμ, άλλ' έσται τό όνομά σου Άβραάμ, ότι πατέ-
ρα πολλών εθνών τέθεικά σε. Και αυξανώ σε σφόδρα σφόδρα, και θήσω σε εις έθνη, και Βασιλεις εκ σου εξε-
λεύσονται. Και στήσω τήν διαθήκην μου ανά μέσον έμου, και ανά μέσον σου, και ανά μέσον του σπέρματός
σου μετά σε εις τας γενεάς αυτών, εις διαθήκην αιώνιον, και έσομαι αυτοίς Θεός. Και έπεσεν Άβραάμ επί
πρόσωπον αυτου, και προσεκίνησε τω Κυριω. Και ειπεν ο Θεός προς Άβραάμ: Σύ δε τήν διαθήκην μου δια-
τηρήσεις, ου, και τό σπέρμα σου μετά σε εις τας γενεάς αυτών. Και α τη η διαθήκη, ην διατηρήσεις ανά μέ-
σον έμου, και ανά μέσον του σπέρματός σου μετά σε εις τας γενεάς αυτών. Περιτηθήσεται υμίν παν άρσενι-
κόν, και περιτηθήσθε τήν σάρκα της άρσενουσίας υμών, και έσται σημεϊον διαθήκης ανά μέσον έμου και
υμών. Και παιδίον •κτώ ημερών, περιτηθήσεται υμίν παν άρσενικόν εις τας γενεάς υμών. Και άπερίτμητον
άρσεν, ο ου περιτηθήσεται τήν σάρκα της άρσενουσίας αυτου τη ήμέρα τη •γδόη, έξολοθρευθήσεται η ψυχή
εκείνη εκ του γένους αυτής, ότι τήν διαθήκην μου διεσκέδασε. Γένεσις, 17, 1-14

αιώνια προοπτική.

Όπως κάθε έβραίοπουλο τήν όγδοη ήμέρα από τήν γέννησή του, ό Ίησοϋς Χριστός προσάγεται στόν ιερέα, προκειμένου νά ύποστει τήν καθιερωμένη από τήν εποχή του Άβραάμ επέμβαση άφάιρησης σαρκικού μορίου. Τοϋτο είχε τόσο πρακτικές όσο και μεταφυσικές διαστάσεις. Οι πρακτικές άφορουν σέ θέματα υγείας και υγιεινής, και δέν θά μās άπασχολήσουν εδώ. Οι μεταφυσικές έχουν κυρίως νά κάνουν μέ τόν συμβολισμό του άντιδώρου του άνθρώπου στό Θεό. Δωρίζει ό Θεός τή ζωή στόν άνθρωπο, άντιδώρίζει και ό νεογέννητος άνθρωπος τών •κτώ ήμερών μικρό τμήμα εκείνου του κομματιού τής σάρκας του από τήν όποία θά γεννηθούν κι άλλες ζωές. "Ωστε, προετοιμάζεται θυσιαστικά, μέ πόνο και αίμα, για τό νόημα τής ζωής του: τή γέννηση άλλων ζωών μέ σκοπό τήν αιώνια κοινωνία τους μέ τόν Θεό - όχι τήν αναπαραγωγή του είδους, τή συνδημιουργία μέ τό Δημιουργό του - όχι τήν ένστικτώδη άυτοσυντήρηση του Homo Sapiens.

Η όγδοη ήμέρα για τούς Έβραίους ήταν πολύ σημαντική, διότι ύποδήλωνε τή μετάβαση από τή βρεφική ηλικία στην τελειότητα του προσώπου, ή, μέ άλλα λόγια, από τή σαρκική στην πνευματική κατάσταση. Ό άγιος Άνδρέας Κρήτης διαχωρίζει τίς έπτά πρώτες ήμέρες τής γέννησης ενός βρέφους από τήν όγδοη, λέγοντας ότι «ή •γδοάδα είναι συμπλήρωση τής έβδομάδας και άρχή του μέλλοντος», ενός μέλλοντος τόσο μέ τήν κοσμική όσο και μέ τήν αιώνια έννοια.²⁰ Ήταν ή όγδοη ήμέρα κατά τήν όποία, σύμφωνα μέ τίς ιουδαϊκές θρησκευτικές προδιαγραφές, τό βρέφος γινόταν παιδί, ένηλικιωνόταν, άποκτούσε πρόσωπο και ταυτότητα. Και πώς γινόταν αυτό; Μέσω του •νόματος πού τό βρέφος λάμβανε τήν όγδοη ήμέρα κατά τή διάρκεια τής περιτομής. "Ωστε ή περιτομή συνδυαζόμενη μέ τήν •νοματοδοσία προσέφερε στό βρέφος μιά συγκεκριμένη ταυτότητα, τό έκανε από άνώνυμο άνεύθυνο νήπιο, έπώνυμο ύπεύθυνο άνθρωπο.

Και έτσι ό Υιός του Θεού, πού μέ τή Γέννησή Του γίνεται και Υιός τής Παρθένου, μέ τήν περιτομή Του επίσημοποιεί και δημοσιεύει τήν νέα φύση Του, άποκαλύπτεται τοίς πάσι και ως Υιός του άνθρώπου, όπως, άλλωστε, και ό "Ίδιος άυτοπροσδιοριζόταν.²¹ "Ωστε, ή περιτομή του Ίησου Χριστού, ή άφάιρηση τμήματος τής σάρκας Του, άποδεικνύει περίτρανα, μεταξύ άλλων, τή σωματική φύση Του, δηλαδή,

20 Η Όγδοάς, φέροσα τύπον του μέλλοντος, τη ση Χριστέ λαμπρύνεται, και αγιάζεται, έκουσίω πτωχεία εν ταύτη γάρ νομίμως, περιετμήθης σαρκί. Όρθρος έορτής, Κανών, Α' Όδή, α' τροπάριο

21 Πχ. δει τόν υιόν του άνθρώπου πολλά παθείν και άποδοκιμασθήναι από τών πρεσβυτέρων και άρχιερέων και γραμματέων, και άποκτανθήναι, και τη τρίτη ήμέρα έγερθήναι, Λουκάς, 9, 22

τήν πραγματικότητα τῆς σάρκωσής Του, σέ ἀντίκρουση τῶν αἰρετικῶν δοξασιῶν τῶν μονοφυσιτῶν καί τῶν παρακλαδιῶν τους, πού πίστευαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν μόνον Θεός καί ὄχι καί ἄνθρωπος: *Μορφὴν ἀναλλοιώτως ἀνθρωπίνην προσέλαβες, Θεός ὢν κατ' οὐσίαν, πολυεύσπλαγχνε Κύριε.*

Ὅμως, ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου, ἂν καί •κτώ ἡμερῶν βρέφος παραμένει καί Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καί Θεός. Ἡ ἐνανθρώπησή Του σημαίνει ὅτι ἐγινε καί δικός μας, αὐθεντικά καί ἀληθινά, γιὰ νά μπορούμε νά Τόν πλησιάσουμε μέ θάρρος, ὄχι μόνον ὡς Δεσπότη καί Κτίστη ἀλλά καί Σωτήρα μας, ἀφοῦ εἶναι ἓνα μαζί μας. Γιὰ αὐτό καί τό ὄνομα πού λαμβάνει δέν εἶναι τυχαῖο, ἀλλά συμπτκνώνει τήν ἀποστολή Του στή γῆ ὡς τοῦ «μεγάλῃς βουλήσ ἀγγέλου»,²² αὐτοῦ πού οἱ προφῆτες «προκατήγγειλαν».²³ «Ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι •κτώ τοῦ περιτεμεῖν τό παιδίον... ἐκλήθη τό ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, το κληθέν ὑπό τοῦ ἀγγέλου πρό τοῦ συλληφθῆναι αὐτόν ἐν τῇ κοιλίᾳ. (Λουκᾶς, 2, 21) Καί Ἰησοῦς στά ἑβραϊκά σημαίνει Σωτήρας, διότι, ὅπως εἶπε καί ὁ ἄγγελος στόν μνήστορα Ἰωσήφ «αὐτός γάρ σώσει τόν λαόν αὐτοῦ ἀπό τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν».²⁴ Συμπερασματικά, λοιπόν, ἡ περιτομή τοῦ Χριστοῦ ἀποκαλύπτει τήν πραγματική ταυτότητά Του ὡς Θεοῦ Σωτήρα καί ταυτόχρονα Υἱοῦ ἀνθρώπου.

Γιὰ νά λειτουργήσει, ὅμως, αὐτό καί σέ ἐμᾶς, γιὰ νά ἐπωφεληθοῦμε, δηλαδή, ἀπό τή σωτηρία πού ὁ Ἰησοῦς - Σωτήρας χαρίζει, χρειάζεται νά ἀκολουθήσουμε τό παράδειγμα τοῦ Ἀβραάμ. Ὅπως, αὐτός μετονομάστηκε ἀπό Ἰθραμ σέ Ἀβραάμ, ἀφοῦ μέ ἐδαφιαία προσκύνηση ἀποδέχθηκε τήν ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ ὅτι θά γίνει πατέρας πολλῶν ἐθνῶν καθώς καί τό σημεῖο της (περιτομή), ἔτσι καί ἐμεῖς, «ὁ νέος Ἰσραήλ, ἡ ἐξ ἐθνῶν ἐκκλησία», καλούμαστε: α) νά ἀποδεχθοῦμε τήν ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ, τήν Καινή Διαθήκη Του καί νά γίνουμε συγκληρονόμοι τῆς Βασιλείας Του, β) νά περιτηθοῦμε καρδιακά, κόβοντας καί καυτηριάζοντας τά πάθη μας μέ τήν ἐξομολόγησι καί τή μετάνοια (νά τί σημαίνει: καί περιέλης τό κάλυμμα τῶν παθῶν ἡμῶν), καί γ) νά Τόν προσκυνήσουμε καί ἐμεῖς ἐδαφιαία, ὄχι μηχανικά ἀλλά μέ τήν πεποίθησι ὅτι Τοῦ προσφέρουμε καρδίαν συντετριμμένην καί τεταπεινωμένην,²⁵ καρδιά πού φλέγεται γιὰ τή σωτηρία της καί ἀναγνωρίζει ὅτι δέν εἶναι τά σκιώδη τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου πού τήν προσφέρουν ἀλλά μόνον ὁ Ἰησοῦς - Σωτήρας πού μᾶς δίνεται μέσα ἀπό τό Ἅγιο Ποτήριο κάθε Θείας Λειτουργίας.

4. ΒΑΠΤΙΣΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Σχετικά μέ τήν ἐορτή αὐτή θά παρουσιαστῆ καί θά ἀναλυθεῖ •μνος τοῦ Ἑσπερινοῦ της.

4.1 Κείμενο, Μετάφραση, Σύντομη Ἑρμηνεία

1. Τά Ἰορδάνια ῥεῖθρα, σέ τήν πηγὴν ἐδέξατο,
1. Οἱ ὄχθες τοῦ Ἰορδάνη βάσταξαν Ἑσένα, πού, λές καί ἦσουν ἁμαρτωλός, κατέβηκες νά βαπτιστεῖς μέσα στά νερά τοῦ ποταμοῦ τους. Ποιόν; Ἑσένα πού εἶσαι ἡ πηγὴ ὅλων τῶν ὑδάτων.

22 Ἡσαΐας, 9, 5-7

23 Πράξεις, 7, 52

24 Ματθαῖος, 1, 21

25 Ψαλμός 50, 19

2. <i>καί ὁ Παράκλητος, ἐν εἶδει
περιστερεῶς κατήρχετο,</i>	2. Καί γιά αὐτό τό λόγο (γιά τήν ἄκρα ταπεινώσή Σου) τό ἅγιο Πνεῦμα κατέβηκε μέ τή μορφή περιστεριοῦ στό κεφάλι Σου...
3. <i>κλίνει κορυφήν, ὁ κλίνας οὐρα-
νοῦς,</i>	3. ... Στό κεφάλι Σου πού ἐσκυψε ταπεινά ἐμπρός στόν Πρόδρομο, ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἰσραηλίτες πού ἐξομολογοῦνταν τίς ἁμαρτίες τους καί βαφτίζονταν γιά νά ξεπλυσθῶν ἀπό αὐτές, λές καί δέν ἦσουν Αὐτός πού κατέβασε τόν Οὐρανό στή γῆ
4. <i>κραῖζει καί βοᾷ, πηλός τῶ πλα-
στουργῶν· Τί μοι ἐπιτάτεις τὰ
ὑπέρ ἐμέ;</i>	4. Πά αὐτό καί ὁ Πρόδρομος φωνάζει καί κραυγάζει μέ τρόμο καί ἀπορία: «γιατί μέ προστάξεις νά κάνω αὐτό πού ξεπερνᾷ τίς δυνάμεις μου, ἐγώ ὁ πηλός σέ ἐσένα τόν πλάστη μου;»
5. <i>ἐγώ χρειᾶν ἔχω τοῦ σοῦ Βα-
πτισμοῦ.</i>	5. Καί συνεχίζει ὁ Πρόδρομος: «ἐγώ χρειάζομαι νά βαπτισθῶ ἀπό ἐσένα καί ὄχι ἐσύ ἀπό ἐμένα».
6. <i>Ἦ ἀναμάρτητε, Χριστέ ὁ Θεός
ἡμῶν, δόξα σοι.</i>	6. Ἦ ἀναμάρτητε, Χριστέ καί Θεέ μας, Σοῦ πρέπει δόξα καί τιμή γιά ὅλα ὅσα ἔκανες γιά τή σωτηρία μας.

4.2 Σχόλια

Ἄφου εἶδαμε τόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ, πρῶτον, νά γεννιέται καί ὡς ἄνθρωπος, καί, δεύτερον, νά περιτέμνεται τήν ὄγδοη ἡμέρα λαμβάνοντας ὄνομα καί ἀποδεικνύοντας καί τήν σαρκική του φύση, ἐορτάζουμε λίγες ἡμέρες μετά τό γεγονός τῆς Βαπτίσεώς Του ἀπό τόν Πρόδρομο Ἰωάννη στόν Ἰορδάνη ποταμό. Γιατί; Πάλι γιά τρία πράγματα: α) γιά νά ἀποδειχθεῖ καί πάλι ἡ πραγματικότητα τῆς σάρκωσής Του, ἀφού ὁ Πρόδρομος «χειροθετεῖ» τόν Ἰησοῦ, δηλαδή δέν ἀκουμπᾷ ἀπλῶς τό χέρι του ἐπάνω στό κεφάλι Του ἀλλά Τοῦ Τό πιέζει προκειμένου νά Τόν βουτήξει ὀλόκληρο μέσα στά νερά τοῦ Ἰορδάνη,²⁶ β) γιά νά φανερωθεῖ τό τρισυπόστατο - τριπρόσωπο τοῦ Θεοῦ, ἡ Ἁγία Τριάς (ἐν Ἰορδάνη βαπτιζομένου σου Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερῶθη προσκύνησις, ἀναφέρει τό ἀπολυτίκιο τῆς ἡμέρας), καί γ) γιά νά ἀποδειχθεῖ ὁ τρόπος, ἡ ὁδός τῆς σωτηρίας πού δέν εἶναι ἄλλη ἀπό τήν ἐθελούσια ταπεινώση καί κένωση (ἄδειασμα) τοῦ ἑαυτοῦ μας μπροστά στόν Θεό καί τόν ἀδελφό (Σήμερον ὁ ἀκλινής τῶ ἰδίῳ οἰκέτῃ ὑποκλίνεται, ἵνα ἡμᾶς ἐκ τῆς δουλείας ἐλευθερώσῃ... Σήμερον ὁ Δεσπότης πρὸς τό βάπτισμα ἐπέιγεται, ἵνα ἀναδιβάσῃ πρὸς •ψος τό ἀνθρώπινον. Σήμερον Βασιλείαν οὐρανῶν ὠνήσῃ-μεθα).²⁷

Ὅπως ἀναφέρεται στό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ, ὁ ὁποῖος τελεῖται κάθε πρωτομηνιά στήν ἐκκλησία ἀλλά καί σέ πολλές περιπτώσεις σέ σπῖτια, σχολεῖα, καταστήματα καί ἄλλοῦ, «ὁ ἀγιαζων καί οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἑνός πάντες», δηλαδή Αὐτός πού ἀγιάζει καί ὅσοι ἀγιάζονται ἀπό Αὐτόν εἶναι ἕνα. Πῶς;

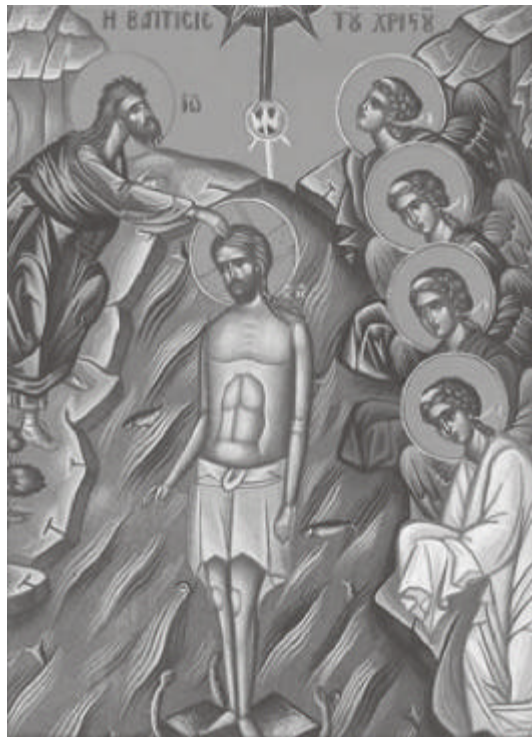
26 φωνή δέ οὐρανῶθεν ἠνέχθη ἐκ Πατρὸς. Ο•τος ὄν ὁ Πρόδρομος χειροθετεῖ, Υἱός μου ὑπάρχει ὁ ἀγαπητός, Ἐσπερινός Ἑορτῆς, 6' στιχηρό

27 Α' εὐχή Μεγάλου Ἁγιασμοῦ 6ης Ἰανουαρίου

ὁ ἀγιάζων Ἰησοῦς «*παραπληρώως μετέσχε τῶν αὐτῶν*», ἔγινε ἴδιος μέ τούς ἀνθρώπους πλὴν τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Γιατί; «*ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τό κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου*», δηλαδή, γιὰ νὰ πεθάνει ὡς ἄνθρωπος, νὰ νικήσῃ μέ τὴν Ἀνάστασή Του ὡς Θεός τὸν θάνατο καὶ τὸ διάβολο,²⁸ νὰ συναναστήσῃ τίς «*ἐν Ἄδῃ κατεχομένης ψυχάς*», ὅσες πίστεψαν σέ Αὐτόν, ἀλλὰ καὶ νὰ σώσῃ τίς ψυχές ὅσων ἀπὸ τὴν Ἀνάστασή Του καὶ μετὰ πιστεύουν σέ Αὐτόν ὡς Λυτρωτὴ τους ἀπὸ τὴν αἰώνια καταδίκη τοῦ πνευματικοῦ θανάτου. Νὰ λοιπόν γιατί ὁ ἀγιάζων «*•φειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι*».²⁹ Καὶ τὸ ἀποδεικνύει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς δημόσιας δραστηριότητάς του: βαπτίζεται ὅπως ἓνας ἀπλὸς Ἰσραηλίτης, «*ὁ πάσης ἐπέκεινα καθαρότητος*»,³⁰ Αὐτὸς πού τὴν καθαρότητά Του ἀνθρωπίνως δέν μποροῦμε νὰ κατανοήσουμε καὶ νὰ περιγράψουμε.

Κοντολογίς, δέν χρειάζοταν νὰ βαπτισθεῖ, ἀφοῦ δέν εἶχε ἁμαρτίες ἀπὸ τίς ὁποῖες ἔπρεπε νὰ καθαριθεῖ, ἀλλὰ τὸ ἔκανε γιὰ νὰ φανερωθεῖ ἡ Ἁγία Τριάς, ὁ ἀληθινός Θεός, τὸ «*φῶς τὸ μέγα*», τόσο στὸν Ἰσραηλιτικὸ λαὸ ὅσο καὶ τὴν ἀνθρωπότητα πού πορευόταν «*ἐν τῷ σκότει*».³¹ α) ὁ Θεός - Πατέρας πού βροντερὰ διατύπωσε Ποιὸς ἦταν ὁ βαπτιζόμενος ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπη Του γιὰ Αὐτόν («*καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· ὁ τὸς ἐστὶν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα*»),³² β) ὁ Θεός - Υἱὸς πού ὑπάκουσε στὴν προαιώνια βουλή τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναδέχθηκε «*τά ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν*»³³ γιὰ τούς λόγους πού προαναφέρθηκαν, καὶ γ) ὁ Θεός - Ἅγιο Πνεῦμα «*τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον καὶ ἐν Υἱῷ ἀναπαυόμενον*»,³⁴ πού κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ σάν περιστέρι καὶ κάθισε ἐπάνω στὸν Ἰησοῦ, ἀναπαύθηκε σέ Αὐτόν ὄχι μόνο ὡς Θεό ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωπο.

Εἶναι «*ἐπίγειον τὸ φαινόμενον*», δηλαδή βλέπουμε μέ τὰ σωματικά μας μάτια τὸν Ἰησοῦ καὶ ἀκοῦμε τὴ βροντερή φωνὴ τοῦ Θεοῦ - Πατέρα μέ τὰ ἀφτιά μας, ἀλλὰ, ταυτόχρονα, εἶναι «*καὶ ὑπὲρ τοὺς οὐρανοὺς τὸ νοούμενον*», δηλαδή, τὸ μυστήριό τῆς ἐνανθρώπησης τοῦ Θεοῦ - Υἱοῦ, ὅπως ἐκφράζεται καὶ μέ τὸ γεγονός τῆς βάπτισής Του στὸν Ἰορδάνη ἀπὸ τὸν Ἰωάννη, εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐκφραστεῖ. Γιατί; Διότι ὡς Θεός «*ἐνίησι τὸν*

28 «*ὁ τὸν θάνατον καταπατήσας τὸν δὲ διάβολον καταργήσας*», Εὐχὴ ἐξοδίου ἀκολουθίας

29 Ἐβραίους, 2, 11-18

30 Δ' Στιχηρὸ Αἰῶν Ὁρθροῦ Ἑορτῆς Θεοφανείων

31 Ματθαῖον, 4, 15-16

32 Ματθαῖον, 3, 17

33 Δ' Στιχηρὸ Ἑσπερινοῦ Ἑορτῆς Θεοφανείων

34 Στίχοι Ἀνοιξανταρίων Ἑσπερινοῦ

ἀγιασμόν τῶ •δατι, καί ψυχῶν τοῦτο καθάρσιον γίνεται», ἀγιάζει τά νερά μέ τό θεόσωμο βαπτισμό Του καί αὐτά γίνονται καθαρισμός ψυχῶν. Πῶς; μέ τό νά βαπτίζονται οἱ ἄνθρωποι στό ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος, καθαρίζονται ἀπό τήν ἁμαρτία καί λαμβάνουν τόν ἀραβῶνα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τή δυνατότητα δηλαδή νά ἀναπαυθεῖ καί σέ αὐτούς, ὅπως καί στόν Ἰησοῦ, τό «ἐν εἶδει περιστερᾶς» τρίτο πρόσωπο τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ («διά λουτροῦ σωτηρία, διά •δατος τό Πνεῦμα»). Δέν ἀρκεῖ ὅμως μόνο τό βάπτισμα γιά τή σωτηρία. Χρειάζεται καί διαρκῆς ἀγώνας ταπεινώσεως, προσομοιώσεώς μας, δηλαδή, μέ τόν Θεό μας, τήν ἄκρα Ταπείνωση. Γιά αὐτό καί ἡ κατάδυση στήν κολυμβήθρα συμβολίζει, ἐκτός τῶν ἄλλων, τό θάψιμο τοῦ κακοῦ ἑαυτοῦ μέσω τῆς ταπεινώσεως μπροστά στόν Θεό καί τόν ἀδελφό («διά καταδύσεως, ἡ πρός Θεόν ἡμῶν ἄνοδος γίνεται»)³⁵.

Ὁ Θεός νά εὐλογήσει, ὥστε τό φετινό ἅγιο Δωδεκάημερο νά μὴν περιοριστεῖ στό ἐκσυζητημένο φαγητό καί τά πολύχρωμα φωτάκια, ἀλλά νά ἀποτελέσει μία εὐκαιρία πνευματικῆς ἀνόδου μέ: **συγγύρισμα** τῆς φάτνης τῆς ψυχῆς μας, ὥστε νά βρεῖ τόπο ὁ Χριστός νά γεννηθεῖ μέσα της, **περιτομή** τῶν παθῶν τῆς παχυλῆς μας σάρκας, ὥστε νά γίνουμε «τοῦ Χριστοῦ», «Χριστιανοί» καί συγκληρονόμοι τῆς Βασιλείας Του, καί **ἀναβαπτισμό** στήν κολυμβήθρα τῶν δακρῶν τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως.

Καλά Χριστούγεννα, Καλό Δωδεκάημερο!

Τα Μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος

Μέρος Γ': Εξορκισμοί – Το ζήτημα της Ονοματοθεσίας

Ὁ τῆν τρίτη συνέχεια του αφιερώματος στα μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος, θα αναφερθούμε στους Εξορκισμούς, που αποτελούν μέρος των προπαρασκευαστικών τελετῶν και που, στο σημερινό τυπικό του Βαπτίσματος, ακολουθοῦν ἀμέσως μετά την «ευχή εἰς το ποιῆσαι κατηχούμενον» (ευχή τῆς κατήχησης). Το αφιέρωμα αὐτό, που θα μπορούσε να ἔχει ὡς τίτλο «ας ξαναβρούμε το νόημα του Βαπτίσματος», παρουσιάζεται με τη μορφή σημειώσεων ἀπό το βιβλίο «Ἐξ ὕδατος και πνεύματος» του π. Αλεξάνδρου Σμέμαν³⁶. Συμπληρωματικά, στο παρόν τεύχος, θα γίνει μικρή αναφορά στο ζήτημα τῆς ονοματοθεσίας.

Εξορκισμοί

Ὁ «σύγχρονος ἄνθρωπος», εἴτε Ὀρθόδοξος εἴτε ὄχι, συχνά εκπλήσσεται ὅταν μαθαίνει ὅτι ἡ ἀκολουθία του Βαπτίσματος ἀρχίζει με λόγια που ἀπευθύνονται στο Διάβολο. Δεν εἶναι σκοπός μας ἐδῶ να υπογραμμίσουμε, ἔστω και ἐπιπόλαια, τῆν Ὀρθόδοξη διδασκαλία γιά το Διάβολο. Πράγματι, ἡ Ἐκκλησία ποτέ δεν τῆ διατύπωσε συστηματικά με τῆ μορφή ἐνός σαφούς και ἀκριβοῦς «δόγματος».

Αὐτό ὅμως που ἔχει μεγάλη σημασία γιά μας εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία πάντοτε εἶχε τῆν ἐμπειρία του δαιμονικοῦ, με ἄλλα λόγια, πάντοτε εἶχε γνώση του Διαβόλου. Ἐάν αὐτή ἡ ἀμεση γνώση ποτέ δεν κατέληξε σ' ἕνα σαφές και κανονικό δόγμα, εἶναι ἐξαιτίας τῆς δυσκολίας, ἀν ὄχι τῆς ἀδυναμίας, να ορισθεῖ λογικά το ἀ-λογο. Και το

35 Δ' Στιχηρό Αἶων Ὁρθρου Ἑορτῆς Θεοφανείων

36 π. Αλεξάνδρος Σμέμαν, «Ἐξ ὕδατος και πνεύματος» (1974), Ἐκδ. Δόμος (γιά τῆν ἐλληνική ἐκδοση), σελ. 33-41.

δαιμονικό και, γενικότερα, το κακό είναι ακριβώς η πραγματικότητα του α-λόγου. Μερικοί θεολόγοι και φιλόσοφοι, στην προσπάθειά τους να εξηγήσουν και να «λογικοποιήσουν» την εμπειρία και την ύπαρξη του κακού, το ερμήνευσαν ως *απουσία*: η απουσία του καλού.

Αλλά δεν είναι βέβαια αυτή η αντίληψη του κακού στην Αγία Γραφή ούτε στην εμπειρία της Εκκλησίας. Εδώ κυρίως το κακό δεν είναι απλώς μια *απουσία*. Είναι ακριβώς μια παρουσία: η παρουσία κάποιου σκότους, αλόγου και πολύ πραγματικού, έστω και αν η προέλευση αυτής της παρουσίας μπορεί να μην είναι τόσο σαφής και άμεσα κατανοητή.

Η πρώτη μας λοιπόν κατάφαση είναι ότι υπάρχει μια *δαιμονική πραγματικότητα*. Το κακό ως μια σκοτεινή δύναμη, ως παρουσία και όχι μόνο απουσία. Αλλά μπορούμε να προχωρήσουμε περισσότερο. Όπως ακριβώς δεν μπορεί να υπάρξει αγάπη έξω από τον «αγαπώντα», δηλαδή ένα πρόσωπο που αγαπά, έτσι δεν μπορεί να υπάρξει μίσος έξω από τον «μισούντα», δηλαδή ένα πρόσωπο που μισεί.

Πίσω από τη σκοτεινή και άλογη παρουσία του κακού πρέπει να υπάρχει *πρόσωπο* ή *πρόσωπα*. Πρέπει να υπάρχει ο προσωπικός κόσμος αυτών που έχουν διαλέξει να μισούν το Θεό, να μισούν το φως, να είναι *εναντίον*. Ποια είναι αυτά τα πρόσωπα; Πότε, πώς και γιατί διάλεξαν να είναι εναντίον του Θεού; Σ' αυτές τις ερωτήσεις η Εκκλησία δεν δίνει ακριβείς απαντήσεις.

Όσο βαθύτερη είναι η πραγματικότητα τόσο λιγότερο μπορεί να παρασταθεί με μορφές και προτάσεις. Έτσι η απάντηση κρύβεται σε σύμβολα και εικόνες που μας λένε για μιαν αρχική ανταρσία εναντίον του Θεού, μέσα στον πνευματικό κόσμο που δημιουργήθηκε από το Θεό, μεταξύ αγγέλων που οδηγήθηκαν σ' αυτή την ανταρσία από *υπερηφάνεια*.

Οποιοσδήποτε κι αν είναι ο «Διάβολος», είναι μεταξύ των πρώτων και καλύτερων δημιουργημάτων του Θεού. Μπορούμε να πούμε ότι είναι αρκετά τέλειος, αρκετά σοφός, αρκετά δυνατός, και σχεδόν μπορούμε να πούμε αρκετά *θεός* ώστε να γνωρίζει το Θεό και να μην υποτάσσεται σ' Αυτόν, να Τον γνωρίζει και όμως να ενεργεί εναντίον Του, να επιθυμεί να αποδεσμευτεί απ' Αυτόν. Αλλά επειδή αυτή η ελευθερία είναι αδύναμη εμπρός στην αγάπη και στο φως που πάντοτε οδηγεί στο Θεό και σε ελεύθερη υποταγή σ' Αυτόν, πρέπει αναγκαστικά να γεμίσει με άρνηση, μίσος και επαναστατικότητα.

Εάν υπάρχει κάτι που πρέπει να μάθουμε από την πνευματική εμπειρία είναι ότι το κακό δεν πρέπει να «εξηγηθεί» αλλά να αντιμετωπισθεί και να πολεμηθεί. Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο ο Θεός αντιμετώπισε το κακό. Δεν το εξήγησε. Έστειλε το Μονογενή του Υιό να σταυρωθεί απ' όλες τις δυνάμεις του κακού για να τις καταστρέψει με την αγάπη Του, την πίστη Του και την υπακοή Του.

Στην τελετή του Βαπτίσματος, που είναι μια πράξη απελευθέρωσης και νίκης, οι

Τσόκος Διονύσιος, «Βαπτίση σε Ζαχαρηθινή Εκκλησία» (π. 1850). Ελαιογραφία σε μουσαμά, 58X72 εκ. Συλλογή Κουτλίδη / Εθνική Πινακοθήκη.

εξορκισμοί προηγούνται γιατί καθ' οδόν προς την κολυμβήθρα αναπόφευκτα «χτυπάμε» τη σκοτεινή και δυνατή μορφή που μας κλείνει αυτό το δρόμο. Πρέπει να μετακινηθεί από κει, να εκδιωχθεί, αν θέλουμε να προχωρήσουμε. Τη στιγμή που το χέρι του λειτουργού αγγίζει ένα παιδί του Θεού και το σημαδεύει με το σημείο του Χριστού, ο Διάβολος είναι εκεί υπερασπίζοντας αυτό που έκλεψε από το Θεό και το απαιτεί ως ιδιοκτησία του. Μπορεί να μην τον βλέπουμε, αλλά η Εκκλησία γνωρίζει ότι είναι εκεί. Μπορεί να μην βλέπουμε τίποτε άλλο παρά μια όμορφη και ζεστή «οικογενειακή» υπόθεση, αλλά η Εκκλησία γνωρίζει ότι μια θανάσιμη μάχη είναι έτοιμη να αρχίσει, που ο τελικός της σκοπός δεν είναι εξηγήσεις και θεωρίες αλλά αιώνια ζωή ή αιώνιος θάνατος. Γιατί, είτε το θέλουμε είτε όχι, είτε το γνωρίζουμε είτε όχι, όλοι μας έχουμε εμπλακεί σ' έναν πνευματικό πόλεμο που άρχισε να μαίνεται από καταβολής κόσμου. Σίγουρα ο Θεός έχει κερδίσει μια αποφασιστική μάχη, αλλά ο Διάβολος δεν έχει ακόμα υποταχθεί. Αντίθετα, σύμφωνα με την Αγία Γραφή, θα περάσει στην τελευταία και πιο δυνατή μάχη του όταν πληγωθεί και καταδικαστεί θανάσιμα. Δεν μπορεί να κάνει τίποτε εναντίον του Χριστού, αλλά πολλά μπορεί να κάνει εναντίον μας. Οι εξορκισμοί λοιπόν είναι η αρχή της μάχης που συνιστά την πρώτη και ουσιαστική διάσταση της χριστιανικής ζωής.

Μιλάμε στο Διάβολο! Εδώ φανερώνεται η χριστιανική αντίληψη για το λόγο πρώτα απ' όλα ως *δύναμη*.

Στην αγιογραφική αποκάλυψη, ο λόγος είναι πάντοτε δύναμη και ζωή. Ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο με το Λόγο Του. Είναι δύναμη δημιουργίας αλλά και δύναμη καταστροφής, γιατί συνδέει όχι μόνον ιδέες και θεωρίες, αλλά πρώτα απ' όλα πνευματικές πραγματικότητες, τόσο θετικές όσο και αρνητικές. Από την άποψη της «κοσμικής» αντίληψης του λόγου, δεν είναι μόνον άχρηστο, αλλά και ανόητο συγχρόνως, το να «μιλάς» στο Διάβολο, γιατί είναι αδύνατο να γίνει ένας «λογικός διάλογος» με το φορέα του α-λόγου.

Αλλά οι εξορκισμοί δεν είναι εξηγήσεις, ούτε συζήτηση που σκοπεύει να αποδείξει κάτι σε κάποιον που αιώνια μισεί, ψεύδεται και καταστρέφει. Είναι, κατά τα λόγια του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου «τρομερές και θαυμαστές επικλήσεις»³⁷, μια πράξη «φοβερής και τρομερής» δύναμης που διαλύει και καταστρέφει την κακή δύναμη του δαιμονικού κόσμου.

Πράγματι οι εξορκισμοί είναι ένα *ποίημα*, με τη βαθύτερη σημασία της λέξης, που στα ελληνικά σημαίνει *δημιουργία*. Πράγματι το ποίημα φανερώνει και *πραγματοποιεί* ό,τι αναγγέλλει· καθιστά δυνατό αυτό που αναφέρει· γεμίζει ξανά τις λέξεις με τη θεία ενέργεια απ' όπου ριζώνουν. Και οι εξορκισμοί πραγματώνουν όλα αυτά επειδή προφέρονται στο όνομα του Χριστού· είναι πράγματι γεμάτοι με τη δύναμη του Χριστού, που «πολέμησε» μέσα στην εχθρική επικράτεια, ανέλαβε την ανθρώπινη ζωή και έκανε δικό Του τον ανθρώπινο λόγο, επειδή Αυτός έχει ήδη καταστρέψει από μέσα τη δαιμονική δύναμη.

Ενώ εξορκίζεται ο κατηχούμενος, ο ιερέας, σύμφωνα με το τυπικό, *εμφυσά αυτού το στόμα, το μέτωπον και το στήθος, τρις*. Η αναπνοή είναι η ουσιαστικότερη βιολογική λειτουργία που μας κρατά ζωντανούς, μια λειτουργία που μας εξαρτά ολοκληρωτικά από τον κόσμο. Και ο κόσμος είναι απελπιστικά *μολυσμένος* από την αμαρτία, το κακό και το θάνατο. Στην πρωταρχική χριστιανική εικόνα για τον κόσμο δεν υπήρχε χώρος για τη σύγχρονη διχοτόμηση σε «πνευματικό» και σε «υλικό». Η Εκκλησία γνωρίζει τον άνθρωπο μόνο στην ολότητά του, στην οργανική ενό-

37 Κατηχήσεις 2.14

τητα και αλληλεξάρτηση του πνευματικού και του φυσικού μέσα του. Όλος ο κόσμος είναι δηλητηριασμένος και άρρωστος και γι' αυτό η πράξη της απελευθέρωσης δεν είναι μόνο «πνευματική» αλλά και «φυσική»: είναι η κάθαρση του αέρα που αναπνέουμε και που, με την πράξη του εξορκισμού, γίνεται πάλι καθαρός και δώρο του Θεού· είναι η αποκαταστημένη ζωή στην αρχική της πληρότητα που εξαρτάται από το Θεό, είναι η ίδια η ζωή που έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο στην αρχή της δημιουργίας.

Ονοματοθεσία – Ευχή της όγδοης ημέρας³⁸

Παρά την επικρατούσα αντίληψη, το όνομα του ανθρώπου δεν δίνεται στη Βάπτισι. Βαπτίζω δεν σημαίνει «δίνω όνομα». Σε όσες ευχές της ακολουθίας του Βαπτίσματος παρεμβάλλεται το όνομα του βαπτιζόμενου, ακόμα και στη φράση «βαπτίζεται ο δούλος του Θεού, εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος», η παρεμβολή γίνεται όχι για να δοθεί το όνομα αλλά για να ειδικευτεί ο λόγος στο βαπτιζόμενο πρόσωπο, το οποίο είναι γνωστό στην Εκκλησία με το όνόματά του, που του δόθηκε (ή πρέπει να δίνεται) την όγδοη μέρα από τη γέννησή του, σύμφωνα με τα ευαγγελικά δεδομένα (κατά το πρότυπο του Χριστού αλλά και του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού), με την ακολουθία της ονοματοθεσίας.

Το κύριο χαρακτηριστικό της ακολουθίας της ονοματοθεσίας είναι η σταυροειδής εμφύσηση και η κατασφράγιση με το χέρι του ιερέα στο μέτωπο, στο στόμα και στο στήθος του βρέφους, καθώς και η ευχή «Κύριε ο Θεός ημών... Σημειωθήτω το φως... επί τον δούλον σου (τάδε)...», με την οποία δίνεται το όνομα στο παιδί.

Εάν για κάποιο λόγο δεν δοθεί το όνομα την όγδοη ημέρα, υπάρχουν δυο λύσεις. Ή να διαβαστεί η ευχή της ονοματοθεσίας πριν διαβαστούν οι ευχές του σαραντισμού του βρέφους, ή πριν αρχίσει η κατήχηση της Βάπτισής του.

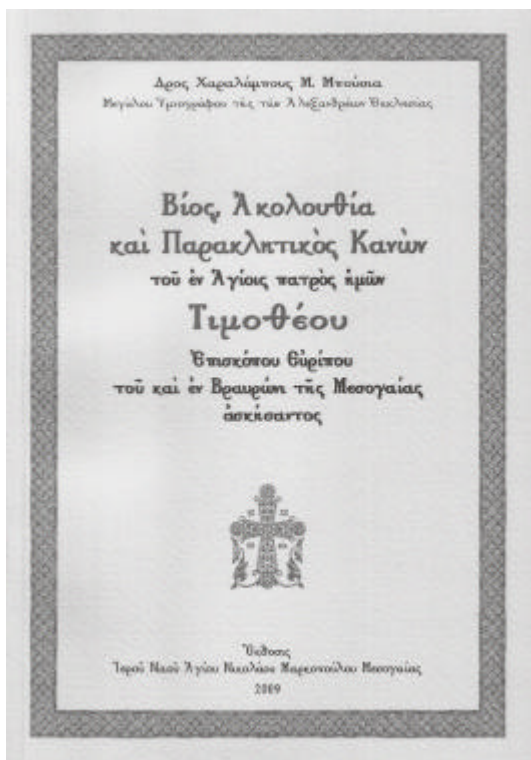
Έκδοση της Ακολουθίας του Αγίου Τιμοθέου Επισκόπου Ευρίπου, του και εν Βραυρώνι της Μεσογαίας ασκήσαντος

Αίνα πνευματική ανάγκη και υποχρέωση ευγνωμοσύνης η τιμή των Αγίων που γεννήθηκαν, έζησαν, «εξέλαμψαν», εξεδήμησαν ή και θαυματουργήσαν σε μια περιοχή. Και αυτό γιατί ο χώρος και ο τόπος που πέρασαν, αγιάζεται και αυτός από την αγία παρουσία τους, από την χάρη του Αγίου Πνεύματος που ενοικεί μέσα τους.

Στην ενορία μας εδώ και μερικά χρόνια αναβίωσε ο εορτασμός του εν Αγίοις πατρός ημών Τιμοθέου Αρχιεπισκόπου Ευρίπου, του κτίτορος της Ι. Μονής Πεντέλης.

Ο Άγιος Τιμόθεος γεννήθηκε το 1510 στον Κάλαμο της Αττικής. Χειροτονήθηκε αρχικά Επίσκοπος Ωρεών της Ευβοίας και κατόπιν καταστάθηκε Αρχιεπίσκοπος Ευρίπου, δηλαδή της σημερινής περιοχής της Χαλκίδος. Εκδιωκόμενος όμως από τους Αγαρηνούς κατέφυγε στο όρος της Πεντέλης όπου ίδρυσε την Ι. Μονή της Κοι-

³⁸ Από το βιβλίο του π. Γεωργίου Σ. Κουγιουμτζόγλου, «Ιεροπραξίες της Εκκλησίας μας», Θεσσαλονίκη 2006, σελ. 18-21.

μήσεως της Θεοτόκου. Κατόπιν αποσύρθηκε σε ασκητήριο στην περιοχή του Γαργητού. Ποθώντας όμως μεγαλύτερη ησυχία ήρθε στη δική μας περιοχή. Τόπος της ασκήσεώς του γίνεται η περιοχή της Βραυρώνος. Κέντρο της λατρευτικής του δραστηριότητας το εξωκκλήσι του Αγίου Γεωργίου, που σήμερα βρίσκεται εντός του Αρχαιολογικού χώρου της Βραυρώνος. Κέντρο της ασκητικής του δραστηριότητας το ασκητήριο - σπήλαιο, το οποίο κατεστραμμένο σήμερα, βρίσκεται στις παρυφές του λόφου πάνω απ' το Αρχαιολογικό Μουσείο.

Η αγιότητα του Αγίου Τιμοθέου έγινε γνωστή στους πάντες, ακόμα και στους Οθωμανούς. Αποτέλεσμα της διασώσεως των τέκνων της πλούσιας Οθωμανίδος, που διέμενε στον πύργο της Βραυρώνος, ήταν από ευγνωμοσύνη να προσφέρει στον Όσιο μεγάλες εκτάσεις γης. Οι κάτοικοι όμως των γύρω περιοχών φοβούμενοι την αλλαγή του «ιδιοκτήτου» και λησμονώντας

ότι και αυτοί «γη είναι και στη γη θα απέλθουν», φθόνησαν τον Άγιο και άρχισαν εμπράκτως να δείχνουν την αντίδρασή τους. Ο ανεξίκακος όμως Άγιος Τιμόθεος προτίμησε την φυγή από τον Μεσογειτικό χώρο και θαυματουργικά ταξίδεψε για το νησί της Κέας, όπου το 1590 παρέδωσε την αγία ψυχή του στον Κύριο.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 16 Αυγούστου. Ο εορτασμός του στην περιοχή του Μαρκοπούλου γίνεται κάθε χρόνο στο Ναό του Αγίου Δημητρίου στο Πολεμέ - Βραυρώνος.

Χρέος μας λοιπόν αποτελούσε η τιμή του Αγίου. Χρέος ευγνωμοσύνης για την ευλογία που παρέσχε και παρέχει στον τόπο, αλλά και χρέος μετανοίας και συγγνώμης εκ μέρους των προγόνων μας για την πρόκληση της φυγής από την περιοχή μας.

Η ενορία μας θέλοντας ακόμα περισσότερο να τιμήσει τον Άγιο εξέδωσε το φετινό Αύγουστο ιδιαίτερη Ασματική Ακολουθία και Παρακλητικό Κανόνα του Αγίου Τιμοθέου όπου γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στα γεγονότα της ασκήσεως του Αγίου στην Βραυρώνα. Μάλιστα προστέθηκε και ειδική ευχή προς τον Άγιο, υπέρ συγχωρήσεως των κεκοιμημένων προγόνων μας. Τα όντως συγκινητικά υμνογραφικά ποιήματα συγγράφηκαν από τον εκλεκτό Ὑμνογράφο κ. Χαράλαμπο Μπούσια.

Στις 96 σελίδες της έκδοσης περιλαμβάνονται τα υμνογραφικά κείμενα, εκτενή βιογραφικά και ιστορικά στοιχεία της ζωής του Αγίου καθώς και Μουσικό Παράρτημα το οποίο συνέγραψε ο διαπρεπής Πρωτοψάλτης κ. Δημήτριος Γιαννόπουλος. Τέλος την έκδοση προλογίζει επευλογών ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Νικόλαος.

Σκοπός της εκδοτικής αυτής προσπάθειάς μας είναι να γίνει γνωστός ο Άγιος όχι

μόνο στην περιοχή του Μαρκοπούλου, αλλά και σε όλα τα Μεσόγεια. Να γνωρίσουμε ότι ο Άγιος Τιμόθεος πέρασε απ' τα μέρη μας, ότι πάτησε το ίδιο χώμα που και εμείς πατούμε. Να μιλήσουμε στα παιδιά μας για την επίγεια παρουσία του στην περιοχή μας. Να μάθουμε να ζητάμε τις πρεσβειές του και τις ευχές του. Να ψάλλουμε τα τροπάριά του. Να μπει η εικόνα του στα σπίτια μας. Να μπει τελικά στις καρδιές μας. Το έχουμε ανάγκη αλλά ταυτόχρονα και υποχρέωση.

(Για τα σχόλια που αφορούν στην έκδοση της Ακολουθίας του Αγίου Τιμοθέου, ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον π. Τιμόθεο Αγγελή).

Εκδήλωση στη μνήμη του τοπικού ευεργέτη Νικολάου Α. Σωτηρίου 15 Νοεμβρίου 2009

Ὁν Κυριακή 15 Νοεμβρίου στις 6 το απόγευμα πραγματοποιήθηκε στον ναό του Αγίου Νικολάου εκδήλωση, αφιερωμένη στον αείμνηστο Νικόλαο Α. Σωτηρίου, τοπικό ευεργέτη και ιδρυτή της γνωστής μας «Φιλοδασικής». Η εκδήλωση, την οποία οργάνωσε η Φιλοπτώχος Αδελφότητα του ναού, άρχισε με μικρή εισαγωγή του π. Ιωάννη Ορφανού, προέδρου της Φιλοπτώχου Αδελφότητας και στη συνέχεια στο πρόσωπο, το έργο και την προσφορά του Ν. Σωτηρίου αναφέρθηκαν οι: **Δημήτριος Ν. Κόλας**, εκ μέρους του Δ.Σ. της «Φιλοδασικής», **Σωσώ Σωτηρίου**, εκ μέρους της οικογένειας, **Βιβή Ρουμπάνη**, εκ μέρους της Φιλοπτώχου Αδελφότητας του ναού του Αγίου Νικολάου και **π. Ιωάννης Ζαριμπής**, εκ μέρους της Φιλοπτώχου Αδελφότητας του ναού του Αγίου Ιωάννου.

Ο **Νικόλαος Σωτηρίου** γεννήθηκε στο Μαρκόπουλο το έτος 1874. Γονείς του ήταν ο Αναστάσιος και η Καλομοίρα. Μεγάλωσε στο Μαρκόπουλο, όπου τελείωσε το δημοτικό σχολείο. Αγαπούσε πολύ τα γράμματα και το όνειρό του ήταν να γίνει γιατρός. Με αρκετή δουλειά τα κατάφερε να σπουδάσει στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και να γίνει ένας από τους καλύτερους παθολόγους της εποχής του. Εργάστηκε για πολλά χρόνια στο νοσοκομείο «Ευαγγελισμός».

Παντρεύτηκε τη Θάλεια Κτενά, από την οποία δεν απέκτησε δικά του παιδιά, θεωρούσε όμως παιδιά του όλα τα παιδιά του χωριού του. Έτσι όσα περιουσιακά στοιχεία απέκτησε όλα αυτά τα χρόνια από τη δουλειά του, τα άφησε με την ιδιόχειρη διαθήκη του στο «**Ίδρυμα Γεωργικής και Κοινωνικής Πρόνοιας Μαρκοπούλου**» γνωστό και ως «**Φιλοδασική**».

Ο Νικόλαος Σωτηρίου κατοικούσε όλα τα χρόνια στον Άγιο Σπυρίδωνα. Απεβίωσε στις 28 Νοεμβρίου 1960 και τάφηκε στο Νεκροταφείο Μαρκοπούλου. Τον προηγούμενο χρόνο, στις 2 Μαρτίου 1959 έγραψε την ιδιόχειρη διαθήκη του, η οποία δημοσιεύτηκε νόμιμα από το Πρωτοδικείο Αθηνών την 1^η Δεκεμβρίου 1960. Το Πρωτοδικείο με την υπ' αριθ. 21243/1960 απόφασή του συνέστησε ίδρυμα γεωργικό, κοινωνικό, κοινωφελές και αγαθοεργές με την επωνυμία «**Ίδρυμα Γεωργικής και Κοινωνικής Πρόνοιας Μαρκοπούλου**».

Το Ίδρυμα διοικείται από επταμελές συμβούλιο μονίμων κατοίκων του Δήμου Μαρκοπούλου, οι οποίοι διορίζονται από το Υπουργείο Οικονομικών, Δ/νση Κληροδοτημάτων, με δεκαετή θητεία και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους αφιλοκερδώς,

όπως σε όλα τα ιδρύματα. Το Δ.Σ. του Ιδρύματος, για τη δεκαετία 2001-2010, αποτελείται από τους: **Δημήτριο Ν. Κόλια, Αθανάσιο Α. Κόλια, Δημήτριο Γ. Πέτρου, Χρήστο Σ. Παπασωτηρίου, Ιωάννη Α. Μπέη, Ιωάννη Δ. Ορφανό, Κων/νο Ι. Νικολάου.**

Ο διαθέτης και ιδρυτής, με τη διαθήκη του έβαλε τρεις στόχους, εκδηλώνοντας έτσι τρεις επιθυμίες:

1. Την οικονομική ενίσχυση του Φιλοπτώχου Ταμείου
2. Τη χρηματοδότηση του Δήμου για το πράσινο της πόλης μας
3. Τη χρηματοδότηση των παιδικών κατασκηνώσεων.

Σήμερα στο ίδρυμα ανήκουν είκοσι τρία διαμερίσματα και ένα κατάστημα στον Άγιο Σπυριδώνα, δύο καταστήματα στην οδό Καποδιστρίου στην Αθήνα και δύο μεγάλα οικόπεδα, επίσης στον Άγιο Σπυριδώνα, στα οποία πολύ σύντομα θα ανεγερθούν στο ένα

πολυκατοικία και στο άλλο κτίριο κοινής ωφέλειας.

Ο Νικόλαος Σωτηρίου, ο μεγάλος ευεργέτης της πόλης μας, ήταν ένας υπέροχος άνθρωπος, όπως μας λένε οι μεγαλύτεροι που τον γνώρισαν από κοντά. Η ψυχή του ήταν γεμάτη αρετές και χαρίσματα. Ήταν τίμιος, συνετός, καλοσυνάτος, ευαίσθητος, άνθρωπος γενικά χαμηλών τόνων. Χαιρόταν στη χαρά των άλλων, λυπόταν και πονούσε μπροστά στον ανθρώπινο πόνο και στη φτώχεια της εποχής του. Ήταν το λαμπρό καύχημα του χωριού μας τότε. Έζησε και προσέφερε πλούσια τις υπηρεσίες του στην πατρίδα και στο κοινωνικό σύνολο. Παράλληλα, με τη θεραπεία των σωματικών πόνων, προσπαθούσε να θεραπεύει και τους πόνους της ψυχής των ανθρώπων, προσπαθούσε να φυτεύει στις καρδιές τους την ανθρωπιά, το ήθος, την αγάπη, την ταπεινότητα και την ειλικρίνεια. Εκτός των άλλων, ήταν και ένας από τους ελάχιστους γλαφυρούς συγγραφείς του τόπου μας. Από το 1951 μέχρι το 1955, εκδίδει τέσσερα βιβλία μέσα στα οποία έβαλε όλη την πείρα και τη σοφία που ο χρόνος είχε ενσταλλάξει μέσα του. Τέλος, ο μεγάλος μας ευεργέτης Νίκος Σωτηρίου, ήταν ένα φως, ένα αστέρι, για τη μικρή κοινωνία του χωριού μας τότε.

Το παραπάνω σύντομο βιογραφικό μάς παραχωρήθηκε από το ίδρυμα και θα τελειώσουμε την αναφορά στην εκδήλωση και στο πρόσωπο του τοπικού ευεργέτη Νικολάου Σωτηρίου, έτσι όπως τελειώνει το βιογραφικό:

Εμείς ευχόμαστε και πιστεύουμε ότι τα έργα του και οι πράξεις του τον οδήγησαν μπροστά στο Θεό και θα κέρδισε επάξια το στεφάνι της αιωνιότητας, σαν την πιο όμορφη αμοιβή των κόπων του. Ο Νίκος Σωτηρίου με το ίδρυμά του, από εκεί που βρίσκεται σήμερα, μας προσφέρει πολλά και για πολλά χρόνια, αντίθετα εμείς οι νεότεροι δεν μπορούμε να του προσφέρουμε τίποτα, μόνο μπορούμε να του υποσχεθούμε ότι θα τον θυμόμαστε πάντα και ότι θα του στήσουμε ένα όμορφο μνημείο

μέσα στις καρδιές μας, για να μείνει η θύμησή του αιώνια και άσβεστη. Αιωνία του η μνήμη.

(Για την διάθεση του βιογραφικού σημειώματος ευχαριστούμε το Δ.Σ. της Φιλοδοσιακής)

Προσκυνηματική εκδρομή στο Όρος Σινά και στους Αγίους Τόπους

Η **Ενορία του Αγίου Νικολάου** και η **Ενορία του Αγίου Ιωάννου Μαρκοπούλου** οργάνωσαν, από κοινού, προσκυνηματική εκδρομή στο Όρος Σινά και στους Αγίους Τόπους **από 2 ως 11 Νοεμβρίου 2009**. Η εκδρομή είχε πολλή μεγάλη επιτυχία, από κάθε άποψη.

Για να μπορέσουμε να μεταφέρουμε στους αναγνώστες του περιοδικού το κλίμα και τις εμπειρίες αυτής της εκδρομής, μας παραχωρήθηκε ευγενικά το χειρόγραφο μας από τις ταξιδιωτίσσες, το οποίο και μεταφέρουμε με μικρές αλλαγές.

Μικρό Χρονικό της εκδρομής στο Σινά και στους Αγίους τόπους (Μέρος Α')

Στις 2 Νοεμβρίου 2009, ημέρα Δευτέρα, στις 12:30 μ.μ. ξεκινάμε από το «Ελ. Βενιζέλος» με προορισμό το **Κάιρο**. Η πτήση πολλή καλή! Φτάνουμε στο Κάιρο στις 4:50 μ.μ.. Ζέστη! Μεγάλη διαφορά θερμοκρασίας σε σχέση με την Ελλάδα. Προορισμός μας είναι το **Σινά**.

Η μακραίωνη ιστορία της Αιγύπτου σαφώς έχει επηρεάσει και τη χερσόνησο του Σινά, σημείο συνάντησης δύο ηπείρων, η πύλη μεταξύ Αφρικής και Ασίας και η γέφυρα μεταξύ Μεσογείου και Ερυθράς Θάλασσας.

Με λεωφορείο προχωράμε ανατολικά και φθάνουμε στο **Σουέζ**. Η διάνοιξη της διώρυγας του Σουέζ, που μαζί με το Νείλο αποτελούν τις δύο περισσότερο υπολογίσιμες πηγές πλούτου για την Αίγυπτο, καθόρισε την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Περνάμε μια σήραγγα κάτω από το νερό, μήκους 2 χλμ. και βρισκόμαστε στη Χερσόνησο του Σινά. Είναι νύχτα και χάνουμε τη θέα της διαδρομής, που κρατάει 6 ώρες οδικώς.

Διακρίνουμε τους σκούρους όγκους των βουνών. Κάνουμε μια στάση πριν το ξενοδοχείο στη μονή Φαράν. Το μοναστήρι αυτό ιδρύθηκε τον 4ο αι. μ.Χ.. Σήμερα έχει 6 μοναχές και ο ναός είναι αφιερωμένος στους Αγίους Αναργύρους. Πρώτη γεύση και μοναδική! Ησυχία απόλυτη, μια μοναδική όαση μέσα στην έρημο. Τα κτίσματα περιτριγυρισμένα από πράσινο. Φοίνικες, λουλούδια, ευωδιές και γύρω ο σκοτεινός όγκος των βουνών που όσο είμαστε στο Σινά θα μας συνοδεύει. Έκσταση, ανάταση –δεν είναι σχήμα λόγου! Το περιβάλλον αυτό μας συγκινεί και ξυπνά θρησκευτικές ευαισθησίες αλλά και η φύση –αυτά τα βουνά, δημιουργήματα και πάλι του Θεού– συνδυάζονται για να μας φανερώσουν έτσι απλά την ύπαρξή Του. Λίγο πιο κάτω είναι το ξενοδοχείο, όπου φτάνουμε στις 11 μ.μ.. Μετά το φαγητό αποφασίσαμε έντεκα άνθρωποι από την ομάδα (είμαστε πενήντα) να ανεβούμε στο Θεοβάδιστο Όρος.

Ξεκινήσαμε στις 3:30 π.μ., εφοδιασμένοι με φακό, μπασιούνι, ζεστά ρούχα και ακόμα περισσότερη θέληση, περιέργεια και απόφαση να φτάσουμε στην κορυφή που

Σινά: στην Αγία Κορυφή.

έχει ύψος 2.300 μέτρα.

Έξω από τα τείχη της **Μονής της Αγίας Αικατερίνης** αρχίζει το μονοπάτι. Γύρω καμήλες και Βεδουίνοι που προσφέρονται να μας ανεβάσουν στο Όρος. Εμείς είμαστε αποφασισμένοι να περπατήσουμε. Η απόσταση είναι 7.000 μέτρα.

Το φεγγάρι ήταν ολόγιομο και τόσο φωτεινό που, καθώς ανεβαινάμε, δεν χρειαστήκαμε τους φακούς και όταν πρόβαλε ανεμπόδιστο μας φώτιζε σαν προβολέας, έτσι που δεν μπορούσαμε να το κοιτάξουμε. Ο βεδουίνος οδηγός, ένα συμπαθέστατο παιδί, που μιλούσε λίγα ελληνικά, μας καθόριζε τις στάσεις για ξεκούραση και μας ενθάρρυνε. Αργότερα, όταν μας έπιασε η κούραση, υπήρχε πλήρης πρωτοβουλία του καθενός, πού και πόσο θα ξεκουραζόταν.

Είναι υπέροχη, εκπληκτική η αίσθηση να βαδίζεις μέσα στα βουνά, με τους σκούρους όγκους τους να παίρνουν διάφορα σχήματα. Το μονοπάτι είχε πέτρες ή βράχια από γρανίτη, σαν τα γύρω βουνά, και ακαθαρσίες καμήλας· σε μερικά σημεία έντονη μυρωδιά καμήλας. Τίποτα δεν μπορούσε να μειώσει την ευχαρίστηση, την έξαψη του «τολμήματος»! Κάθε 2.000 μέτρα περίπου, υπήρχε μια καλύβα (ή «καφετέρια», όπως έλεγε ο οδηγός). Πρόσφερε τσάι, νερό και λίγη ξεκούραση.

Θα είχαμε περπατήσει περίπου 2.000 μέτρα, όταν από πολύ μακριά –έτσι μας φάνηκε– είδαμε ένα φως, την πρώτη καλύβα. Ρωτήσαμε τον οδηγό «εκεί είναι το τέρμα;», κι εκείνος απάντησε «είναι η πρώτη καφετέρια, έχουμε κάνει το ένα τέταρτο της διαδρομής»!!!

Βαδίζουμε δυο-δυο. Πότε ανταλλάσσουμε καμιά κουβέντα, πότε απόλυτη μα απόλυτη σιωπή. Το φεγγάρι, οι επιβλητικοί όγκοι των βουνών, η σιωπή, οι ανάσες μας και ο χτύπος του μπαστουνιού.

Προς το τέλος της διαδρομής, υπάρχουν 850 σκαλοπάτια, φτιαγμένα πρόχειρα

από δυο μοναχούς. Τουρίστες από όλον τον κόσμο, που είχαν ήδη ανέβει, κατέβαιναν: άνθρωποι όλων των ηλικιών, γυναίκες και άνδρες, με κατάλευκα μαλλιά και πολλά νεαρά παιδιά.

Είχε αρχίσει να χαράζει. Κοιτώντας προς την ανατολή, είδαμε ένα ροζ χρώμα πίσω από το βουνό. Μια από τις ωραιότερες «ανατολές», τις ωραιότερες εμφανίσεις του ήλιου. Η «ανατολή» στο Σινά είναι ονομαστή για την ομορφιά της.

Φτάσαμε στην Αγία κορυφή. Εκεί είδαμε το σημείο όπου ο Μωυσής παρέλαβε τις πλάκες με τις Δέκα Εντολές. Δέος! Δεν έχει κανείς την ευκαιρία κάθε μέρα να βρεθεί σε χώρο που ο Θεός εμφανίστηκε και ακούστηκε η φωνή Του!!!

Υπάρχει ένα εκκλησάκι αφιερωμένο στην Αγία Τριάδα, αλλά κλειδωμένο από την αρχαιολογία. Η απέναντι κορυφή και πιο ψηλή έχει ένα εκκλησάκι αφιερωμένο στην Αγία Αικατερίνα, γιατί εκεί βρέθηκε το άγιο λείψανό της. Δυσπρόσιτο, δεν αβραίνει κανείς εύκολα.

Ψάλλαμε, συζητήσαμε, θαυμάσαμε από ψηλά την εκπληκτική θεά, την ανατολή, και με αυτήν την συγκινησιακή φόρτιση αρχίσαμε να κατεβαίνουμε –παραδόξως, ανάλαφροι σαν να πετάμε– τα скалоπάτια και το μονοπάτι από την ανάποδη. Χωρίς κούραση, χωρίς να το καταλάβουμε, φτάσαμε στη Μονή της Αγίας Αικατερίνης. Είχαμε υπερεκτιμήσει τις αντοχές μας και νομίζαμε ότι θα φτάναμε στις 7:30 π.μ., για να ενωθούμε με τους υπολοίπους της ομάδας. Εμείς φτάσαμε στις 10:30 π.μ.. Οι άλλοι είχαν παρακολουθήσει τη Θεία Λειτουργία και την ξενάγηση στο χώρο. Έτσι γυρίσαμε στο ξενοδοχείο, γεμάτοι από αυτή τη θείκη εμπειρία.

Στις 3 μ.μ. πήγαμε για δεύτερη φορά στη Μονή, για να παρακολουθήσουμε τον Εσπερινό και να ασπαστούμε στην αγία Κάρα και το χέρι της Αγίας.

Η Αγία Αικατερίνα, γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια το 294 μ.Χ. από αριστοκρατική ειδωλολατρική οικογένεια με το όνομα Δωροθέα. Γνώρισε τον Ιησού και βαπτίστηκε ονομαζόμενη Αικατερίνα. Με τους διωγμούς του Μαξίμου μαρτύρησε και αποκεφαλίστηκε. Μετά τον αποκεφαλισμό, άγγελοι παρέλαβαν το σώμα της και το μετέφεραν στην ψηλότερη κορυφή του όρους Σινά. Μετά τρεις αιώνες η ύπαρξη του αγίου λειψάνου αποκαλύφθηκε στους μοναχούς της μονής που ήδη είχε κτισθεί από τον Ιουστινιανό.

Να αναφέρουμε για την ιστορία της μονής, ότι τον 3^ο αι. μ.Χ. δημιουργήθηκαν στο Σινά οι πρώτες μικρές μοναστικές κοινότητες. Η φύση ήταν εχθρική και πολλές φορές οι μοναχοί έπεσαν θύματα ληστών. Εξακολούθησαν όμως με συνέπεια να κατοικούν στο Σινά. Αντάρχεις ερημίτες, ζούσαν στα σπήλαια, με φτώχεια και προσευχή, κατέβαιναν κάθε Κυριακή στον τόπο της «φλεγόμενης βάτου» για να ακούσουν τον Ηγούμενο ή να λάβουν τη Θεία Κοινωνία. Το 313 ο Μέγας Κωνσταντίνος υπέγραψε το διάταγμα της ανεξιθρησκείας και σε όλη την αυτοκρατορία επετράπη η Χριστιανική Θρησκεία. Η Αγία Ελένη έκτισε στον τόπο της «φλεγόμενης βάτου» ένα μικρό ναό αφιερωμένο στη Θεοτόκο, που αργότερα ονομάστηκε Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού. Τον 6^ο αι. μ.Χ. ο Ιουστινιανός διέταξε την κατασκευή ενός μεγάλου και ισχυρού φρουρίου που περιέκλειε τα κτίσματα της Αγίας Ελένης, ενός ναού και κελιών για τους μοναχούς. Επίσης εγκατέστησε μόνιμους στρατιώτες για την προστασία των μοναχών καθώς και διαρκή τροφοδοσία από την Αίγυπτο.

Περιηγηθήκαμε στο χώρο της Μονής. Στο σκευοφυλάκειο υπάρχουν εικόνες μοναδικές· πολύ ιδιαίτερη, του Χριστού Παντοκράτορος, 6^{ου} αι. μ.Χ., φτιαγμένη με τη μέθοδο της εγκανστικής, που το πρόσωπο του Ιησού είναι «μοιρασμένο», μισό στην

Στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, με τον Πατριάρχη Θεόφιλο.

ηρεμία και το άλλο μισό στην ανστηρότητα. Επίσης εκτίθενται ιστορικά έγγραφα, χαλκογραφίες και φωτογραφικό υλικό με απόψεις της Μονής, του τέλους του 19^{ου} αιώνα.

Η Βιβλιοθήκη της Μονής είναι η μεγαλύτερη και αρχαιότερη χριστιανική μοναστηριακή βιβλιοθήκη και δεύτερη μετά τη βιβλιοθήκη του Βατικανού. Διαθέτει τρεις χιλιάδες χειρόγραφα, από τα οποία τα δύο τρίτα είναι ελληνικά.

Στον κήπο της Μονής βρίσκεται το κοιμητήριο με το **παρεκκλήσιο του Αγίου Τρύφωνα** που είναι μέσα στο οστεοφυλάκιο. Οι κεκοιμημένοι θάπτονται στο μικρό κοιμητήριο και αργότερα τα οστά τους (και πολλές φορές ακέραια τα σώματά τους) εναποτίθενται στο οστεοφυλάκιο. Μέσα σε ένα ιδιαίτερο κουβούκλιο βρίσκεται ακέραιο, με το μοναχικό σχήμα, το **λείψανο του ερημίτη Στεφάνου**, ενός Σιναΐτου μοναχού που έζησε τον 6^ο αιώνα και θεωρείται τοπικός όσιος.

Τέλος, ο κήπος της Μονής, με τα λουλούδια, τα δέντρα και τον λαχανόκηπο είναι αποτέλεσμα σκληρής δουλειάς των μοναχών. Έφεραν χώμα από μακριά και κατασκεύασαν δεξαμενές για να συγκεντρώνουν τα νερά της βροχής και το χιόνι.

(Η συνέχεια του οδοιπορικού στο επόμενο τεύχος)

(Η συντακτική ομάδα ευχαριστεί ιδιαίτερα την κα Τωτώ Παναγιώτου για την ευγενή παραχώρηση του χειρογράφου των σημειώσεών της).

ΔΙΠΤΥΧΑ

Περίοδος Φεβρουαρίου 2009 - Νοεμβρίου 2009

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

(λόγω του μεγάλου αριθμού βαπτίσεων, σημειώνονται αυτές που αφορούν σε ενορίες Μαροκοπούλου και Πόρτο Ράφτη)

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2009

- 15 Ελένη Πανουργιά του Νικολάου και της Καλομοίρας
- 22 Ιωσήφ Μαργαρόνης του Αργυρίου και της Δήμητρας
- 20 Παναγιώτης Μαργαρόνης του Νικολάου και της Αργυρώς

ΜΑΡΤΙΟΣ 2009

- 15 Άννα-Μαρία Πίντζου του Σταύρου και της Ελένης
- 15 Ειρήνη-Ιωάννα Πίντζου του Σταύρου και της Ελένης

ΜΑΪΟΣ 2009

- 3 Άγγελος Δήμου του Δημητρίου και της Μαρίας
- 3 Κωνσταντίνος Πλιάκος του Αναστασίου και της Άννας
- 9 Ρωμανός Τσαλινόπουλος του Χρήστου και της Γρηγορίας
- 10 Νικόλαος Μυλωνόπουλος του Δημητρίου και της Ελισάβετ
- 17 Κωνσταντίνος Αυγουστής του Νικολάου και της Στυλιανής
- 17 Στυλιανή Κεφάλια του Ιωάννου και της Ουρανίας
- 23 Χρόστος Κατσαβριάς του Ευαγγέλου και της Ευαγγελίας
- 24 Άγγελος Κουτσιλιέρης του Χρήστου και της Ιουλίας
- 30 Σπυρίδων Δημόπουλος του Ξενοφώντος και της Ορσαλίας
- 31 Αικατερίνη Κουραχάνη του Παναγιώτη και της Αθανασίας
- 31 Γεώργιος Πετούρης του Πέτρου και της Άννας
- 31 Μαρία Μπαμπανιώτη του Ιωάννου και της Ελίζας

ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

- 13 Ιωάννης Νεοφύτου του Παντελή και της Θεοδώρας
- 14 Ιωάννης Σταύρου του Αναστασίου και της Δήμητρας-Περσεφόνης
- 14 Αγησίλαος Ζαφόλιας του Σωτηρίου και της Σοφίας
- 20 Κωνσταντίνος Φαρζής του Αθανασίου και της Στυλιανής
- 21 Αγγελική-Φανουρία Παπανικολάου του Αθανασίου και της Αργυρώς
- 21 Αθηνά Γκορόγια του Σεραφείμ και της Ευτυχίας
- 21 Νικόλαος Σαμαρικός του Ηλία και της Σαββίνας

- 21 Μιχαήλ-Άγγελος Τσίγλης του Δημητρίου και της Μαρίας
- 27 Κωνσταντίνος Τίγγελης του Εμμανουήλ και της Δήμητρας
- 27 Ίριδα Δρούτσα του Νικολάου και της Κυριακής
- 28 Λυδία Αργυροπούλου του Μάριου και της Ελένης
- 28 Λυδία-Αικατερίνη Παραλίκη του Σπυρίδωνος και της Χριστίνας
- 28 Βασιλική Κουμπή του Κωνσταντίνου και της Ανθής
- 28 Παρασκευή Ρουμπάνη του Κωνσταντίνου και της Αθανασίας

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

- 4 Κυριάκος Κολιαβασίλης του Βασιλείου και της Φιλώς
- 5 Σπυρίδων Κρίκης του Ευαγγέλου και της Μαρίας
- 11 Νικόλαος Σταμπέλος του Θεοφάνη και της Βασιλικής
- 11 Παναγιώτης Καραπαναγιώτης του Δημητρίου και της Αικατερίνης
- 12 Σταματία Λίτσου του Νικολάου και της Πανωραίας
- 12 Ελένη Αλλαγιάννη του Κωνσταντίνου και της Μαρίας
- 25 Παρασκευάς Ευαγγελίου του Παρασκευά και της Αγγελικής
- 25 Μελίνα Metanaj του Astrit και της Albana
- 26 Μαρία-Χριστίνα Σταύρου του Ιωάννου και της Αριστέας

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2009

- 22 Αναστασία Ραχιανιώτη του Ανδρέα και της Άννας
- 22 Κυριάκος Σταύρου του Σωτηρίου και της Σοφίας
- 30 Βασίλειος Νάσσου του Σταματίου και της Ουρανίας
- 30 Βασιλική-Αθανασία Νάσσου του Σταματίου και της Ουρανίας
- 30 Ευθύμιος Μαρούτσος του Δημητρίου και της Ουρανίας

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2009

- 5 Γεώργιος Ξυδάκης του Κυριάκου και της Στυλιανής
- 5 Αθανάσιος Λαρσινός του Φοτίου και της Ανθής
- 5 Μαρία Αντωνίου του Νικολάου και της Σταυρούλας
- 6 Ευαγγελία Σταυροπούλου του Κωνσταντίνου και της Μαρίας

- 6 Γεωργία Κωνσταντιδέλλη του Προδρομού και της Ξανθής
 6 Χριστίνα Δρίτσα του Θωμά και της Δέσποινας
 12 Μιχαήλ Ανδρουλάκης του Θεοφάνη και της Δέσποινας
 12 Γεώργιος Φάκος του Χαραλάμπου και της Δήμητρας
 12 Σταυρούλα Αργυρού του Πέτρου και της Ελένης
 12 Αικατερίνη Αργυρού του Πέτρου και της Ελένης
 13 Μαρία-Ειρήνη Sateri του Jojo και της Ανατολής
 13 Δημήτριος Μητρούσης του Βασιλείου και της Καλλιόπης
 19 Βασιλική Κολιαβασίλη του Δημητρίου και της Αδριανής
 20 Κλεάντρα-Βασιλική Γκιούζη του Κέβιαν και της Εργάνας
 20 Ελένη Καραζή του Δημητρίου και της Ευαγγελίας
 21 Μαρίντο-Μαρίνε Tahiraj της Sava
 26 Χαραλάμπης Τσαγκαρωλιώτης του Ιωάννου και της Αθηνάς
 26 Ευάγγελος Λωλιάκης του Μιχαήλ και της Αγγελικής
 27 Ανδρέας Καλφάκης του Αλεξάνδρου και της Λαμπρινής
 27 Αλίσα Kolarj του Sakal και της Steluta
 27 Θωμάς Γαερίος του Γεωργίου και της Σταυρούλας
 27 Αναστάσιος Μακροδημήτρης του Αθανασίου και της Ελευθερίας

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009

- 4 Αναστασία Μπάκου του Γεωργίου και της Αργυρώς
 4 Ελένη Χασιώτη της Ιωάννας
 9 Σοφία Χαμουζά του Μάριου και της Ελένης
 10 Ηλιάντα-Βασιλική Σωτηρίου του Αποστόλου και της Ειρήνης
 11 Νεφέλη Μαστρογιάννη του Γεωργίου και της Ευθυμίας
 11 Μυροϊνή Πλεσιώτη του Χρήστου και της Μαρίας-Μαγδαληνής
 18 Στυλιανή Ρίκου του Γεωργίου και της Δέσποινας
 25 Γεώργιος-Βασιλείος Φουντούλης του Μαργαρίτη και της Ματούλας

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

- 1 Παναγιώτης Κοκαβέσης του Κυριάκου και της Ανδρομάχης
 1 Κωνσταντίνος Σκαράκης του Ιωάννου και της Λιούμποβ
 8 Μιχαήλ Μπίνης του Ανδρέα και της Βασιλικής
 15 Αικατερίνη Ηλία του Κωνσταντίνου και της Ειρήνης

- 21 Δημήτριος Δημόπουλος του Νικολάου και της Βασιλικής
 21 Αικατερίνη Δημοπούλου του Νικολάου και της Βασιλικής

ΓΑΜΟΙ**ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2009**

- 28 Νικόλαος Χριστοδουλάκης και Μελπομένη Μάλαμα

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2009

- 25 Εμμανουήλ Μελαδάκης και Δωροθέα Κόλια
 26 Θωμάς Γρανιτσιώτης και Ελισάβετ Ντίνα

ΜΑΪΟΣ 2009

- 9 Παναγιώτης Λιακόπουλος και Φωτεινή Μιχαλοπούλου
 9 Γεώργιος Μεθενίτης και Αλίκη Σάλαρη
 16 Παναγιώτης Μπαϊρακτάρης και Φωτεινή Παπανικολάου
 30 Μάριους Τούρντα και Αλίκη-Δέσποινα Γεωργακοπούλου
 30 Βασίλειος Μουραφέτης και Ευαγγελία Μαροκοζάνη
 31 Πέτρος Πετούρης και Άννα Τσακουλέρη

ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

- 13 Νικόλαος Ρούβας και Κυριακή Ζαρκάδα
 13 Χρήστος Καπούνης και Μαρία Μηλιώνη
 20 Γεώργιος Παπαδόπουλος και Γεσθημανή Μουτσουρίδου
 20 Γεράσιμος Αντύπας και Ελευθερία Καπατσόρη
 21 Αναστάσιος Φύτρος και Φωτεινή Οικονομοπούλου
 27 Ευστάθιος Γκόρκας και Ουρανία Αλεξοπούλου

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

- 17 Ελισσαίος Σκάτζαρης και Θωμαΐς Λαχανά
 18 Βασίλειος Αντωνοκόπουλος και Γεωργία Σούφατζη
 18 Σπυρίδων Νησιώτης και Αικατερίνη Κουτσούκου
 25 Ηλίας Ρόπης και Ασημίνα Πίντζου
 25 Σπυρίδων Μωραϊτης και Ασπασία Κουμαντάκη
 27 Νικόλαος Δρούτσας και Κυριακή Κωστοπούλου

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2009

- 23 Κωνσταντίνος Γιαννίκας και Ελένη Πόπορη
 30 Λούτσιαν-Ορέστης Σάντου και Κοσμίνα-Μιχαέλ Νικόλαε Σάντου

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2009

- 4 Andrew Christopher White και Φωτεινή Κεϊσόγλου
 5 Περικλής Κρυσταλλίδης και Μυρτώ Κοροναίου

- 5 Δημήτρης Μπακάλης και Αναστασία Αντωνοπούλου
 5 Αριστείδης Μπαλάσκας και Χριστίνα Κουτσοκόστα
 5 Κωνσταντίνος Πελεκάνος και Σταυρούλα Ρήγα
 6 Φώτιος Μπούμπουκας και Μαρία Νούση
 12 Γεώργιος Δεσύπης και Μαγδαληνή Νασοπούλου
 19 Σπυρίδων Κορκώνης και Ευαγγελία Κουτσάκη
 19 Ματθαίος Γρηγοράκης και Δέσποινα Ζέμπη
 20 Βασίλειος Ροντογιάννης και Ελένη Τοτόλου
 24 Ανδρέας Λύτρας και Μαρία Ρουμπά
 26 Κωνσταντίνος Κουτσούμπας και Ναταλία Μιχαηλίδου

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009

- 3 Στυλιανός Καφετζής και Αγγελική Μώρη
 10 Ηλίας Καραγιάννης και Αντωνία Ζωγοπούλου
 17 Σπυρίδων Αγάθος και Χρυσούλα Γιαννουλάκη
 18 Χαράλαμπος Ζαφειρίου και Ιωάννα Καραδήμου
 24 Ευάγγελος Κοπανιάκης και Αικατερίνη Λαλογιάννη

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

- 28 Σπυρίδων Σταυρόπουλος και Μαρία Πλεύρη

ΚΗΔΕΙΕΣ**ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2009**

- 27 Σοφία Σταύρου, ετών 82

ΜΑΡΤΙΟΣ 2009

- 6 Μανούσος Μανουσάκης, ετών 92
 7 Νικόλαος Σταύρου, ετών 85
 15 Μιχαήλα Ζαΐμη, ετών 83
 31 Αθανάσιος Γιάννης, ετών 88

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2009

- 2 Μαρία Χασιώτη, ετών 90
 9 Δήμητρα Λίγγου, ετών 75

- 11 Ιωάννης Βλάχος, ετών 55
 12 Δήμητρα Μπάστα, ετών 79
 18 Δημήτριος Παπασιδέρης, ετών 75

ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

- 3 Ευάγγελος Κανακίδης, ετών 57
 3 Λάζαρος Δρίτσας, ετών 80
 4 Ευάγγελος Ορφανός, ετών 94
 7 Κλεοπάτρα Παπαϊωάννου, ετών 77
 8 Νικόλαος Πίντζος, ετών 42

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

- 13 Σωτήριος Θεοδώρου, ετών 69
 20 Βαοβάρια Τουρκοδημήτρη, ετών 77
 20 Χρήστος Ρίστας, ετών 54

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2009

- 3 Αικατερίνη Μαργανά, ετών 86
 13 Εμμανουήλ Βασιλειάδης, ετών 65
 14 Νίκη Καραγιάννη, ετών 87
 25 Νικολέττα Σπηλιοπούλου, ετών 83

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2009

- 7 Δημήτριος Μαγουλάς, ετών 82
 17 Χρήστος Ζύγουρας, ετών 78
 29 Ελένη Βαλλιανάτου, ετών 76

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009

- 1 Γεώργιος Πίντζος, ετών 87
 21 Πολυξένη Τουρκοδημήτρη, ετών 75

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

- 3 Στυλιανός Λεμπέσης, ετών 84
 5 Αναστάσιος Κολιαβασίλης, ετών 90
 8 Βασίλειος Στάμου, ετών 78
 9 Κωνσταντίνος Μαραβάς, ετών 70
 18 Νικόλαος Σταύρου, ετών 59
 21 Βαοβάρια Δελή, ετών 77
 26 Συμεών Χονδρογιάννης, ετών 83

*Εὐφραίνεσθε δίκαιοι,
οὐρανοὶ ἀγαλλιᾶσθε,
σκιρτήσατε τὰ ὄρη
Χριστοῦ γεννηθέντος*